

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA PENTRU POPOR

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA PEDAGOGICA

No. 499.

PROVERBURI

Biblioteca MIHAIL POPESCU

ADICA

. 1923

ZICALE, SAU POVEȘTEA VORBII

DE

ANTON PAN

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA „UNIVERSALA“, IANCU IONESCU

No. 14. — STRADA COVACI. — No. 14.

1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota

121501 Anulet

Inventar

430940

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA PEDAGOGICĂ

45 799

Școala nr. 1, Ploiești

1988

tc 306/11

Biblioteca Centrală Universitară
București
Cota
Inventar

121501 Dublet
430940

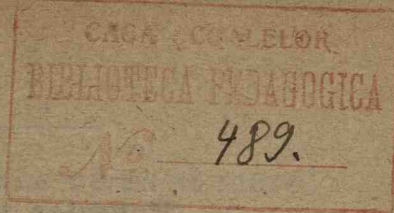
121501 Dublet

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C430940

199921

BIBLIOTECA MIHAIL POPESCU
1922

Despre cusururi •

Nu e om fără cusur.

Fiecare poartă câte un răvaș în spate.

Pe-al altuia îl vede și pe-al său nu-l vede.

Fiecare să ține mai cu minte de cât altul.

Fiecăruia i se pare că copilul său e mai frumos, de-ar fi cât de urâcios, și

Ce e frumos poartă ponos.

Fiecare trage spuză pe turta lui.

Lesne a judeca pe altul, că

Râde om de om și dracu de toți,

Dracu râde de porumbe negre și pe sine nu se vede.

Gura lumii numai pământul o astupă,

Povestea vorbii

Spun c'a fost o dată un craiu
oarecare

Ce avea din fire un nas foarte mare,
El își vâdea bine cusurul ce-l are
Dar tot gândea cumcă poate i
se pare.

Supușii și alții, care-l întrebaseră,
Că îi șade bine îl incredințaseră.
Căci cine 'ndrăsnește la unul mai
mare

Să-i spue de față cusurul ce-l are?
Tot pe acea vreme și'n acea cetate
Era ș'o cocoană gheboasă în spate,
Ce o amăgise lingăii să crează
Că ea e în lume cea d'intăie rază,
Cu poesii, versuri o încoronase
Ș'a se ținea zână o înfumurase.
Aceasta se duse la craiul odată
Cu alt oare cine având judecată,
Și văzând că craiul hatâr ei nu-i
face

Să vorbească 'n parte-i după cum
îi place,
Prerumpând cuvântul zise cu
mirare:

Va-a-ai de mine ce na-as ai mare!
 Pe Craiul cu astă vorbă îl împunse
 Dar de o camdată nimic nu răs-
 punse.

Ea însă părându-i că nu auzise
 Intre alte vorbe iară îi mai zise.
 Craiul și aceasta o 'nghiți cu noduri,
 Ea nu'nceta însă de a-i da iar
 bolduri,

Și mai zise iarăși: ce ciudat îmi
 pare!

N'am mai văzut încă astfel de
 nas mare!

Se înăspri craiul și zise: cocoană!
 Stii că ești cu totul ciudată per-
 soană!

Ce îmi tot spui mie că mi-e nasul
 mare

Și nu-ți vezi cocoșa ce-o porți
 în spinare?

Cusurul cel mare nu ți-l simți
 în spate

Dar să vezi p'al altui [nu ți-e
 greutate.

Plecând ea să meargă și eșind
 în tindă,

Zise Craiul iară, privind în oglindă:
Nu a fost minciună ce a zis nescine
Că greu se cunoaște cineva pe sine!

Despre flecărie

Cuvântul e ca vântul, nu se ajunge
nici cu armăsarul nici cu
ogarul.

De multe ori limba tae mai mult
decât sâbia.

Limba oase n'are și oase sfărâmă.
Dacă vrei să trăești liniștit să nu
vezi, să nu auzi, să taci.

Puneți frâu la gură și lacăt la
inimă.

Imbucătură mare să înghiți și
vorbă mare să nu zici, căci
Gardul are ochi și zidul urechi,
Vorba rea se duce ca glonțul.

Boul se leagă de coarne și omul
de limbă.

Și boul are limbă mare, dar nu
poate să vorbească, de aceea
Taci ca să-ți fie casa casă și
masa masă.

Glumele să-ți fie ca sarea în bucate. Ca să nu-ți zică cineva:
Vorbe bune dar nesărate,
Nu e meșteșug a găti mâncare,
ci e meșteșug a potrivi din sare.

Limba îndulcește limba amărăște,
Cu râma mică se prinde peștele mare.

Vorba dulce mult aduce.

Cu o lingură de miere mai multe muște prinzi de cât cu o butie de oțet.

Nu te amesteca ne poftit în vorba altora, că

Nepoftitul scaun n'are.

Unde nu-ți fierbe oala nu-ți băgă lingura.

Nu te amesteca ca mărarul în toate bucatele.

De multe ori gluma înjură muma, și Gura aduce ura.

Toată pasărea pe limba sa pierе.
Nu vorbi pe dintreg ca baba chioară, că se găsește vreunul de-ți umflă ceafa de pumni și spatele de ciomege.

Pân' la împăratul rabzi încăeratul.
Ș'apoi.

Bătaia și ocară nu se întoarce
niciodată.

Șarpele până nu-l calci pe coadă
nu se întoarce să te muște.

Furnica cât e de mică și dacă
o calci pe picior se întoarce
și ea să te muște, dar

Să vorbească și nea Kilom că și
el e om.

Povestea vorbii

O slugă flecară pe unde slujise
Toți îl tot bătuse și tot îl gonise,
In cât dintr' aceasta prea rău
ajunsese,

Hainele pe dânsul toate se rupsese.
Un negustor astfel portul prost
văzându-i:

Odată 'ntâlnindu-l l-a 'ntrebat zi-
cându-i:

Care-o fi pricina de nu-ți merge
bine?

Că eu te știu încă de copil pe tine,

Bețiv, leneș, nu ești, cărți nu
joci îmi pare,
Cum putuși ajunge'n așa proastă
stare?
De ce nu-ți vâri capul la vr'un om
de treabă
Și tot umbli rasna pe drumuri
de geaba?
Jupâne, el zise, nu-mi e alta vina,
Decât că spui dreptul e toată
pricina,
Minciuna nu-mi place, vorbesc
adevărul,
D'aceea ori unde mă tot bat ca
mărul
Și mă dau îndată pe poartă afară
De nu-mi găseșc locul și pacea
în țară.
Ii zise lui omul auzind aceste,
Că spui adevărul nici un rău
nu este,
Așa slugă mie chiar îmi trebuește,
Și de vrei d'acuma vin' de te
tocmește.
Se tocmiră 'ndată și se învoiră,
In două-trei vorbe zăpăcîntăriră,

Deci îl luă omul ca să-l procop-
sească

Și plecă cu dânsul ca să târguiască,
Cumpără, îi dete un codru slănină
Și într'o hârtie puțină făină,
Zicându-i: na, uite du astea acasă
Și zi să gătească ceva pentru
masă.

El dacă se duse la a sa stăpână
Se uită la dânsa dându-i-le'n mână,
Și văzându-i ochii cam pieziși
din fire

Incepu să-i zică ei și să se mire:
Aolio! cum cauți chiar ca o găină
C'un ochi la făină și altul la slănină!
Ea cum îl aude luând furca sare
Și'l încarcă bine cu ea pe spinare,
Strigând: auzi vorbă! auzi fleac
odată!

Tocma un ca tine joc de min'să-și
bată?

Afară! afară! slugă blestemată,
Să nu'mi calci în curte că-ți sparg
capu-'ndată.

El fugi pe poartă, în drum se
oprește.

Iacă și stăpânul său îl întâlnește.

Il întrebă: ce e? că te-a gonit,
zise,

Scărpinându-i locul unde îl lovise.
Dar de ce pricină? stăpânul în-
treabă,

Pe bună dreptate oriaşa degeaba?
Văz eu, el răspunse, că-i cum se
vorbeşte:

Cine spune dreptul loc nu-şi mai
găseşte.

Auzind stăpânul din ce i-a fost
plânsul

Incepu să zică astfel către dânsul:
Ba nu-ţi e, sărmane, nimenea de
vină,

Ci gura-ţi flecară este de pricină:
Să spui adevărul alta să'nţelege,
Nu de unul ş'altul omul să se lege;
Gura ta te bate ş'o să te mai bată,
Dacă ea îţi este flecară odată.

Despre minciuni

Şi minciuna este vorbă, dar
Vremea descopere adevărul.

Când vede omul nevoia vorbește
ce nu e voia, dar și

Cine a mințit o dată nu se mai crede
când spune și adevărul.

Iși mănâncă credința ca Țiganul
biserica.

Cine se învață mincinos, când
spune adevărul se îmbolnă-
vește, însă

Cine poartă plosca cu minciunile
nu o duce mult.

Umblă cât umblă până i să în-
fundă.

Iși sparge și dracul opincile.

Tivga nu merge de multe ori la
apă, că ori se sparge ori
crapă.

Cu gogoși de tufă nu se înegresc
sprâncene.

Mai bine șezi strâmb și vorbește
drept.

Dacă nu știi să văpsești nu te
pune să mânjești.

Mai lesne e a vorbi adevărul de
cât minciuna.

Povestea vorbii

Un țigan furase două găște grase
 Și să le ascunză'n desagi le băgase,
 Gândind întru sine ce minciuni
 să zică
 De-l va 'ntâlni 'n cale vreun ro-
 mânică,
 Merse dar cât merse, îl și 'ntâlni
 în grabă
 Un Român c'o bătă și stând îl
 întreabă,
 Zicând: spune ce ai în desagi,
 Țigane?
 El răspunse: icea am niște ciocane,
 — Dar dincolo ce ai? (el întâi
 mințise,
 Dar greșindu-i gura) altă găscă,
 zise.

Altă poveste a vorbii

Alt țigan odată a intrat să fure,
 Când iată stăpânul în mâni c'o
 secure.
 Ce cauți, Țigane (ii zise) 'n grădină?

— M'a aruncat vântul, nu sunt eu de vină.

— Te-a aruncat vântul? asta nu te scapă,

Dar ce-ți cată ghiara înfiptă în ceapă.

— M'apucai de dânsa să nu mă ia vântul.

— De geaba Țigane, nu ți-ai găsit sfântul,

Dacă e așa dar, de ce-ți umpluși traista?

— Apoi românico, vezi asta e asta!

Minciuna sparge și case de piatră.

Povestea vorbii

A fost o 'nsoțire ce trăia 'n iubire,
In pace, în tihnă și'n mare unire.
Ei nuștiau ceartă vr'odată 'n viață,
Ci-și da unul altui vorbe cu dulceată.

In scurt într'atâta trăiau ei de bine,
Incât de poveste era la oricine.
Dracul însă care'n casnici coada
'și vără

Și face să 'nceapă 'ntre ei gără,
mără,

Se sili p'aceștia cu neîncetare
După a sa voe să-i aducă 'n stare.

Intinzând el dară cursele lui toate
Și ca să-i supue văzând că nu poate,

Căută o babă, auzind că ele
Il întrec pe dânsul la drăcii și rele.

A găsit dar una Vișana anume
Intâia drăcoaică dracilor din lume.

Se duse la dânsa, pricina i-o spune
Că n'a fost puțință pe ei a supune,

Zicând : știi că este un graiu de
când vacu ?

Că-și sparge cu vremea opincile
dracu,

Ia numai privește opincile mele
Ce se trențuiră în mici peticele,

Și tot nu pot încă să bag între
dânșii

O intrigă mică și să-mi rād de
dânșii ;

Dacă dar poți face mai mult de
cât mine

Arată-ți puterea, te rog fă-mi un
bine.

Ea clătind cu capul și cu rân-
jitură

Iși arată colții cei pociți din gură,
Zicând: ei copile! vezi că e
pricina,

Că nu știi pe unde se udă găina.
Îți trebuie încă să înveți la școală,
Deși ești tu diavol dar ți-e tivga
goală.

O bătrână astfel cum mă vezi pe
mine

Nici la deștu-mi ăl mic nu te puiu
pe tine.

Zise el, se poate, pe vorbă-ți se
vede,

Dar pân' nu văd cu ochii nu-mi
vine a crede.

Ei bine, dar ce-mi dai? bătrâna
întreabă,

Că pe capul tatei nu mă duc de
geaba.

Bucuros, răspunse, pe loc voi fi
gata:

Să-ți dau o pereche papuci galbeni
plată.

Nu m'ași fi dus, zise, dar cu aste
toate

Merg ca să vezi numai Vișana
ce poate.

Deci începu baba adesea să meargă
La acea femeie, căscioara să-i
spargă.

Găsi ea mijloace s'o 'nprietenească,
Cu una cu alta ca să o momească.
Și precum pescarul undița-și în-
tinde

Și cu râmă 'nșală peștele de-l
prinde,

Așa își întinse planurile sale
Spre ea ca s'o tragă cu vorbe
morale.

Până când văzut-a că prinse putere
Și are mijloace ac să bage 'n miere.

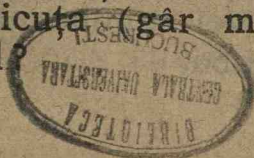
Așa 'ntr'o zi 'ncepe femeii să zică:
Of fetica mami! cum ești fru-
mușică,

Cum îți văd purtarea, cum te văd
cinstită

Și cum ești de blândă, cu firea
ticnită,

Trăești încai bine și cu bărbățul?

Ori ca pisicuța (gâr mâr) cu
cățelul?

430940

Dar să nu-ți prea pese, că toate
'și au leacul,
Eu am meșteșuguri să 'mblânzesc
pe dracul,
Să ți-l fac să fie blânzișor ca
mielul,
Și să-l joci cum joacă mâța șo-
ricelul.
Nu-mi trebuie mamă! tânăra îi
zise,
Soarta mea un prea bun bărbat
îmi trimise,
Drag mi-a fost și-mi este, el iar
mă iubește,
Și ca noi îmi pare nimeni nu
trăește,
De ceva de-l supăr îmi crede,
mă iartă,
Căci mațele în om încă tot se
ceartă.
Sunt prea mulțumită cum trăesc
în viață,
Numai sănătate sfântul să trimeată.
Ori și cum fetico, îi răspunse baba,
Când îl vei supune altfel merge
treaba,

Că usturoiu dulce și un bărbat
moale

Nu se poate în lume, el nu poartă
poale,

Cât de bun să-ți pară el tot ciocan
este,

C'așa li-e ursita bietelor neveste,
N'ai să-ți deschizi gura, să-i dai
vr'o poruncă

Că'ndată asupra-ți ura își aruncă;
Numai a lui vorbă 'n seamă să
se ție,

El ca undelemnul d'asupra să fle.
Să-ți fac eu un lucru, ascultă la
mine,

Să trăești cu dânsul încă și mai
bine.

Să-l porți cu broboadă, chiar ca
pe-o muere,

Il pui în cap țestul, și rabdă 'n
tăcere.

Tânăra aceste auzind să pleacă.
Ș'ascultați pe baba ce-o 'nvață să
facă :

Na ăst briciu, îi zise, că-i vrăjit
de mine,

Și la prânz bărbatu-ți acasă când
vine

Și când după masă o vrea să
se culce,

Tu du-te la dânsul cu firea-ți cea
dulce.

Fă-te că ai gândul în cap a-i ucide
Și când vezi ca'adoarme și ochii
închide

Atunci scoate briciul (vai ce
amăgire!)

Și cruciș din păru-i tae patru fire.

Și mai către seară firele acele

Mi le vei da mie să le pui la stele,

Apoi să vezi viață, să vezi fericire,

Să vezi traiu atuncea și să vezi
unire....

Proasta tinerică briciul în sân
bagă,

Dorind să se facă soțului mai
dragă.

Baba de-altă parte la bărbatu-i
merge,

Intră 'n prăvălie, sudoarea și-o
șterge,

Din ochi îi clipește, îl mișcă de
haină,

Se face că are să-i spue o taină.
El vrând iar să afle ce o să-i
vorbească

Se duse să-i spue și ea să-i șop-
tească,

Zicând: dragul mamei, of ce te
așteaptă!

Ce nenorocire ți s'a pus în faptă!

Soția ta astăzi, perechia-ți iubită

O să te răpue cu moarte cumplită,

Că ea cu un tânăr are înclinare,

Pe care-l iubește mai de mult

îmi pare,

Și el un briciu dându-i o 'nvăță

dușmanul.

Ca să-ți tae capul, astfel dându-i
planul:

Astăzi când vei merge să prân-
zești acasă

O să ia să-ți cate în cap, după
masă,

Și viindu-i bine mâna o să pue

Ca să-ți tae gâtul și să te răpue,

Și dac'-a mea vorbă necrezută-ți
pare

Prefă-te că nu știi de nici o urmare,

Și-ai să vezi cu ochii gândul cum

îi este,

Să zici bogdaproste că ți-am dat
de veste.

Omul cum aude speriat peste fire,
Stă la îndoială și'n nedumerire,
Se muncea cu gândul cum a lui
soție

Intr'atât tirană asupra-i să fie?
Și cum să 'ndrăsnească o atare
faptă

Cu totu'mpotrivă și ne înțeleaptă?
Nu gândește urma! nu gândește
răul!

Și acel ibovnic al ei, nătărăul,
Cum putu s'o 'nvețe ca să mă
omoare!

Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare!
Și ea ticăloasa nu putea să-mi
spue,

Căci dragoste 'n silă niciodată nu e.
Sa-mi fi zis, eu frate mă duc de
la tine

Nu-mi ești pe plăcere, n'ai nimic
cu mine.

Și-i dam voe însumi să meargă
în pace,

Cu el să trăiască unde vrea și-i
place;

Pesemne păcatul și ața îi trage
Amândoi viața în nevoi să-și bage.
Ce zic nici eu nu știu, așa e se
vede,

Vorba de rău omul prea lesne o
crede.

Deci dar mă voi duce și mă voi
preface

Că nu știu nimica, să văz ce se face.
Judecând acestea se duse acasă,
Ca și altădată se puse la masă.
Mâncând în tăcere și 'ntristat cu
totul,

Se dete p'o pernă rezemându-și
cotul.

De necaz și ciudă foc eșea din-
tr'ânsul.

Iată și nevasta veni lângă dânsul.
Ii plecă ea însăși capul pe genuche,
Stăi să văz, zicându-i, ai vre-un
păduche?

Așa el se lăsă să vază ce-o face
Și că-l prinde somnul mijind se
preface.

Ea atuncea briciul încet din sân
scoate

Ș'asupră-și pornește urgiile toate.

Că el cum o vede în picioare sare,
 Ii ia din mâni briciul zicând cu
 strigare:

Tirană muere, asta-ți este dorul!
 Asta ți-e credința, asta ți-e amorul!
 Asta ți-e virtutea cea nelegiuită!
 Asta ți-e morala cea afurisită!
 Cum din cer nu cade fulger să
 te arză,

Să te mistuiască, trăsnet să te
 piarză!

Cum nu se despică locul ce te ține
 Și să te înghiță de vie pe tine!
 Fugi! nemilostivo! nu-mi sta în-
 ainte!

Nu 'ncape 'ndreptare, nu ascult
 cuvinte!

Du-te de trăește ori cu cine-ți place,
 Dintr'această clipă pleacă d'aci
 drace.

Că mi-ai voit răul nu-ți fac răs-
 plătire,

Bogdaproste babei că mi-a dat
 de știre!

Geaba ea acuma făcea jurăminte
 Că cutare babă a scos-o din minte;
 Ș'a perdut credința ca și Eva raiul,

Și ca pân' aicea nu le-a mai
fost traiul.

Care săvârșire văzându-o dracul
S'a speriat cu totul de babă, să-
racul,

Atât îi fu frică de acea bătrână
Incât nici papucii nu i dete 'n
mână,

Ci-i întinse babei c'o prăjină lungă
Ca nici răsufierea-i la el să n'a-
jungă

Și ca d'o aspidă să se otrăvească
Să-l facă în lume să se pedep-
sească.

Iată dar minciuna ce face în lume,
D'a cărei pricină istorii sunt sume.

Despre năravuri rele

Năravul din fire n'are lecuire.
Lupul părul își leapădă, dar nă-
ravul nu, și-'l lasă.

Ce ese din pisică șoareci mănâncă.
Toate merg după neam.

Peștele de la cap se împute.

Poama nu cade departe de tul-
pina ei.

Dintr'un răsur ese și trandafir și
mărăcine.

Copilul e ca maimuța: ce vede face.
Ce a făcut mama și tata o să facă
fiul și fata.

Unde a sărit capra, mai pre sus
sare iada.

Prost să naște, prost crește, prost
moare.

Cine fură azi un ou mâine va fura
un bou.

Cine fură azi un ac mâine fură
un gânsac.

De n'ar fi în lume hoții n'ar fi
nici pușcării.

Calul fără căpăstru cade în pră-
păstii.

Unde nu e stăpân, nici Dumnezeu.
Unde nu e pisică șoarecii steag
ridică.

Unde găsește pus rău el pune bine.
Găsește sat fără câini, umblă fără
ciomag.

Nu judeca urma, iasă unde o
eși, dar

Este ac și de cojocul lui.
 Rău faci, rău găsești.
 Vinovatul ne gonit fuge.
 Hoțul fură și jură, dar geaba,
 Incotro șovai tot de belea dai
 (zisa țiganului).
 De n'ar fi păgubași n'ar fi nici
 hoți, adică:
 In putina cu argăseală.

Povestea vorbii

O vulpe rău stricătoare
 Ducându-se 'n vânătoare
 Intâlni în drum pe-o vale
 Pe cumătru lup în cale
 Și-i zise, rânjind măsele,
 Cale bună, cumetrele.
 — Dar încotro, până unde?
 Ia pân 'aci, îi răspunde.
 Mă duc pân' la o vecină
 Să 'ngrijesc de vr'o găină,
 Dar tu ce ți-ai lăsat casa?
 — Am plecat să dau cu plasa,
 Colea într'o cotineață
 Să văd n'oi vâna vr'o rață.
 Zize asta-l'altă iară:

— Aidem împreună dară,
 Și găini, rațe ori ouă
 Le vom împărți în două.
 — Bine, aidi! și plecară,
 Vânară pe cât vânară
 Și după ce împărțiră
 Toate câte le hoțiră
 Când cu ele se 'ncarcară
 Și pe la casă-și plecară,
 Incepură să-și ureze
 Sănătoși să ospăteze:
 Noapte bună, cumetrele,
 Feri-te-ar sfântul de rele,
 — Iți mulțumesc, cumetriță,
 Domnul bine să-ți trimiță,
 Ne-am folosit astăseară,
 Dar unde ne 'ntâlnim iară?
 Zise ea: fără greșală
 În putina cu argăseală.

*
 * * *

Drept este și prea firește
 Că hoț cu hoț se 'ntâlnește
 Mai lesne în pușcărie
 De cât în negustorie.
 Dar bețiv cu bețiv unde?

Iacă și el ne răspunde:
 Unde-mi toarnă să 'mi ud gâtul
 Și îmi mai petrec urâtul.
 Așa și-altul, prin urmare,
 Mai lesne 'ntâlnire are
 Unde-l trage pe el ața
 Ca să-și petreacă viața.

Despre frica lui Dumnezeu

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.
 Dumnezeu nu răsplătește ca duș-
 manul, ci gonește cu anul.
 Pe omul rău îl însemnează Dum-
 nezeu.

Păcatul își caută vinovatul. De
 aceea nu asculta la cei ce zic:

Păcatul nu e cât mânzatul, ca
 să-l vază tot satul, și

Nici să văz vr'odată drac, nici
 cruce de el să-mi fac, ci

De oameni răi să te închini și să
 fugi ca dracu de tămâie.

Fă-ți crucea mare că e dracul
 bătrân.

Dracul n' are nici o treabă dar de
 geaba tot nu șeade.
 Dracul nu face punți și biserici,
 ci întinde curse și piedici.
 Moartea nu vine când o chemi,
 ci te ia când nu te temi.
 Vulpea cât e de vicleană și de
 multe ori cade în cursă cu
 toate picioarele ei.
 Calul e cu patru picioare și tot
 să poticnește.
 Nimenea nu e ușă de biserică.
 Cine este sfânt, pe așternut moale
 nu doarme, dar
 Nimenea nu zice: ia-mi Doamne,
 ci dă-mi Doame, însă
 Rugăciunea omului beat Dum-
 nezeu nu o primește.
 In loc de dobândă se pomenește
 cu osândă, ș'apoi,
 Pe lângă lemnul uscat arde și
 cel verde.

Povestea vorbii

Doi cu picioare oloage
 mergând ș'ajungând un deal,

Unu 'ncepu să se roage
 când se odihnea supt mal:
 Doamne, dacă ai putere
 să faci minune din cer
 Implinește a mea vrere
 la păsul care ți-l cer,
 Sloboade de sus acuma
 înaintea mea un cal,
 Să 'ncalec pe dânsul numa
 până voi sui ăst deal.
 Altul începu să zică:
 ce spui, prietenul meu?
 Nu îți este ție frică
 să mânii pe Dumnezeu?
 Vai! nu 'ndrăsni frățioare
 ast-fel de vorbă să zici,
 Vr'un trăsnet să nu pogoare
 să ne omoare aici.
 Tocmai când vorbea aceste
 d'odată s'a pomenit
 Că în spate fără veste
 un înarmat a venit,
 P'o iapă slabă călare
 c'un mânz bolnav după ea,
 Și îl sili în spinare
 pe bolnavul mânz să-l ea,
 Dând cu un biciu ca mai tare
 să'l sue pe acel deal,

Și așa 'n loc de călare
gura 'l făcu pe el cal.

Despre prostie

Ce-mi e prostul, ce mi-e nebunul!
Ia pe unul de picioare și lovește
pe celalt în cap.

Cine se apucă să învețe pe nerod
nu se osibește de nebun.

Prostu 'nvață bārberie la capul
tău.

Cu nebunul să nu-ți pui nici în
clin nici în mână.

El nu știe ce e lae nici ce e bălae.
Nebunul nu asudă nici la vale
nici la deal.

Tu îi faci cu ochiul, el îți face
cu capul.

Prostul este : caută Nan iapa și
el călare pe ea.

N'a ajuns la râu și și-a ridicat
poalele la brâu.

Nu-l primesc în sat și el întrebă
de casa pārcālabului.

Cine-și pune mintea cu nebunul
este mai nebun.
E anevoe să tai pom și să cio-
plești om.
Vițelul după baligă se cunoaște
ce bou o să se facă.
Puica pe creastă se cunoaște ce
neam o să iasă.
La satul ce se vede, călăuză nu
trebuie.
Din coada pisicii sită de mătase
nu se face.
Mintea de-ar crește pe toate că-
rările ar paște-o măgarii.
Orbului de geaba-i spui că s'a
făcut ziuă.
Prostul face ce vede și ce aude
nu crede,
Ii pare că toate câte sboară se
mănâncă.
Surdului de geaba îi cânti de jale,
el este
Bună ziua nea Istrate, doi boboci
de rață frate.
Unde dai și unde crapă!
Tu ce-i cânti și el ce-ți des-
cântă?

Tu-l trimeți la foc și el îți aduce
busuioc.

Tu-l trimeți la surcele și el îți
aduce floricele.

Povestea vorbii

Un nerod cu totu 'n vremea mai
demultă

Ca să-și ia nevastă făcând și el
nuntă,

De ospăț, de masă, îngândii venise,
Dar cu ce să fiarbă de loc nu
'ngrijise.

Socrul, ca și dânsul, văzând că
nu-s lemne

Aleargă la horă pe tineri să 'n-
demne.

Strigând: cine este mai voinic să
ducă?

Să meargă îndată, lemne să aducă.
Ginerile sare, ia car și secure,
Mă duc eu, răspunde, și pleacă
'n pădure.

Ajungând se uită la un copaciu
mare,

Să-l duc întreg, zise, ce de mai
haz are!

I-ași face îndată pe toți ca să-mi
zică:

Hop odată mare! ce mai ginerică!
Dar numai el singur în car cum
să-l sue?

Și-i veni 'n gând carul alături
să-l pue,

Ca tăind să-l culce drept în car
să cază

Șiașa să-l ducă nuntașii să-l vază.
Făcând dar el astfel și tăind
ștejarul

Cum căzu îndată îi turti jos carul.
Acum ce să facă? fluera, privește!
Și 'ntro parte ș'alta stă și se su-
cește!

Văzând că nu-s boii, să-i caute
pleacă,

Cu securea în umăr și cu hârca
seacă.

Și ne mai găsindu-i că i-a perdut
crede.

Iacă și 'ntro baltă niște rațe vede.
Nu-i venea prin minte ce o să
mai pață,

Asvârle securea ca să dea 'ntr'o
rață.

Nu înemerește, și rațele scapă,

Și securea cade bândâbâc în apă.
 Pe loc se desbracă, se aruncă 'n
 baltă,
 Ne gândind nerodul c'o să pață
 ș'altă.
 Pe când el cu totul se da 'n
 afundare
 Să scoată securea din apa cea
 mare,
 Vine oarecine în ascuns, pe taină,
 Și-l fură de-l lasă fără nici o haină.
 După ce rămase gol numai în piele
 Privind împrejur și văzù floricele,
 S'a pus să culeagă zicându-și:
 nu-mi pasă,
 Cu mâinile goale tot nu merg
 acasă.
 Și-așa numa'n piele se duse cu ele,
 În loc de surcele ducând floricele.

Despre învățătură

Ce înveți la tinerețe aceea știi
 la bătrânețe.
 Meșteșugul la om e brățară de aur.

Cine învață la tinerețe se odihnește la bătrânețe.

Calul bătrân nu se învață în bustru,

Cine știe carte are patru ochi.

Procopseala nu se cumpără cu bani, ci se câștigă cu ani.

Banii nu aduc procopseala, ci procopseala aduce banii.

Omul cât trăește învață și tot moare ne'nvățat.

Nimenea nu poate să zică: acum le știu toate, de aceea

La orice treabă pe Ștan pățitul întreabă.

Cine întreabă nu greșește.

Orbul cu întrebarea a nemerit Brăila, dar

Nu cere de la prost învăț și de la bătrân băț.

Orb pe orb povățuind cad amândoi în groapă.

Nu cine trăește mult știe multe, ci cine umblă mult știe multe.

Una e una, două sunt mai multe.

Mult trăești multe auzi, multe vezi.

Mult umbli multe pătimești, multe
în veți.

Câte sate a umblat atâtea meș-
teșuguri a 'nvățat.

Găina care clocește niciodată nu
e grasă, dar și

Piatra care se rostogolește din
loc în loc nu prinde muschiu.

Toată musca nu face miere.

Toate străchinile nu sunt pentru
ciorbă.

Procopseala nu e cârpă să o mo-
totolești și să o bagi în sân, că

Unde nu e cap vai de picioare.

A lipsit de-acasă nouă ani și s'a
întors cu doi bani, căci

Omul sfințește locul, nu locul
pe om.

Toată lumea este școală, și

Vremea învață pe aceia ce n'au
dascăl, adică:

Nevoia învață pe om și nuihua
pe copil.

Ursul nu joacă de voe ci de ne-
voe, de aceea

Pisica râzgăiată nu prinde șoareci
nici odată, și

Copilul nepedepsit ajunge nepro-
copsit.
Copilul răsgâiat rămâne ne'nvățat.

Povestea vorbii

Un împărat oarecare
neavând nici un fecior
Și fiind la întristare
că n'are moștenitor,
Prin rugăciuni și postire
Dumnezeu l-a ascultat
Și după a lui dorire
cu un prunc l-a mângâiat.
Care cu dragoste mare
din ceasul se s'a născut
Părinții în răsfățare
și'n răsgâeli l-au crescut.
Atât de mult împăratul
asupra lui tremura,
Cât strășnici tot palatul
nu cumva a-l supăra.
Așa-l lăsă pân' la mare
să crească tot în desfrâu,
Pentru ori ce rea purtare
nimeni nu-l ținea de rău.

Pecând el era 'ntr'o parte
și alta purtat pe sus,
Ca să învețe și carte
un dascăl i s'a adus,
Poruncindu-i să-l învețe
cu mângâeri și cu joc,
Să-i vorbească cu blândețe,
să nu-l supere de loc,
Să nu-l silească vr'odată
ori să-l certe în vr'un fel,
Ori să 'ndrăsnească să-l bată,
c'apoi va fi vai de el.
Așa dar aceste toate
întocmai urmate-au fost,
Din care prea lesne poate
pruncul să rămâe prost.
Câți-va ani dacă trecură
împăratul a cerut
Să vază ce 'nvățătură
copilul său a trecut?
Și aducându-l de față
începu a-l întreba
Cu mângâeri, cu dulceață
ca să citească ceva.
El începu: alfa, vita,
gama, delta, omicron,
Capa, iota, sigma, tita,
pi, mi, ni, csi, ipsilon.

Bravo! zise împăratul,
num-atât ai învățat?
Apoi, răspunse băiatul,
celelalte le-am uitat.
Impăratu 'ngrijat foarte
de al său iubit fecior
Că-i rămâne după moarte
un prea prost moștenitor,
Pe miniștrii săi întreabă,
îi adună pentru el,
Cere sfat și îi întreabă
să-l învețe vre-un fel,
Ce să facă, din ce parte
s'aducă vr'un iscusit?
Ca să-l poată 'nvăța carte
cu vr'un metod osebit.
I-au zis miniștri, 'mpărate,
e un filosof aici
Cu științi prea minunate
la orice vei sta să-i zici,
El ne-a învățat la carte
pe copiii noștri toți,
Și am vrea să avem parte
de el și pentru nepoți,
Pe dânsul de vrei îl cheamă
să-i vezi duhul cel înalt
Și dă-i copilul în seamă
fără să mai cauți alt.

Acest sfat dar ascultându-l
împăratul a trimis
Și pe filosof chemându-l
de față așa i-a zis:
Am auzit pentru tine
că ești om prea iscusit,
Și toți te vorbesc de bine,
toți zic că ești procopsit,
D'aceea cu râvnă mare
te chem și te rog și eu
Cu asemenea urmare
să 'nveți și pe fiul meu.
Și văzând că-ți pui silința
mai curând a isbuti
Pe cât îmi va fi puțința
și eu îți voi răsplăti.
Prea slăvite împărate,
filosoful i-a răspuns,
Toate sunt adevărate
câte de mine v'au spus,
Dar acum sunt bătrân foarte,
nu sunt tânăr ca atunci,
M'am apropiat de moarte,
nu mai am gust să 'nvăț prunci.
M'am dat acum pe odihnă,
voiu să trăesc liniștit,
Să-mi petrec viața 'n tihnă,
că destul am obosit

Fug de sgomot, de nepace,
singurătatea iubesc,
Slugă chiar să am nu-mi place
ca să nu mă necăjesc,
Dar ca să nu calc cuvântul
și hatâru 'mpărătesc
Voesc, de va vrea și sfântul,
pe cât pot să vă slujesc.
Trimiteti-l dar la mine,
rog să nu fiu strămutat,
Că precum v'am spus nu-mi vine
să vi-l învăț la palat,
Impăratul zise : bine,
fie și așa cum zici,
Să urmeze și la tine,
dacă nu te 'mpaci aici ;
Dar însă îți dau de știre
nu cumva să-l necăjești,
Să-l bați, să-i dai dojenire,
ori la el să te răstești.
Ci voiu cu iconomie
învățătură să-i dai,
Toat'a ta filosofie
cu bine să i-o predai.
După ce 'mpăratul zise
căt're filosof ăstfel,
A doua zi își trimise
și pe fiul său la el.

Cum veni îi dete cartea,
p'un scăunaș îl cinsti
Și îl puse la o parte
poruncindu-i a citi.
Nu apucă să-i arate
și 'ndată s'a pomenit
Că niște inși din cetate
spre vedere-i au venit.
După ce ceva vorbiră
filosoful a voit
Cu aceia ce veniră
să pue de gustărit,
Și neavând să-i slujească
vreun fecior sau argat
Puse ca să-i poslujească
feciorul de împărat,
Il îndreptă pe fereastră
dându-i în mână un ban
Zicându-i: na, ție asta
și mergi colea la băcan
Să-ți dea mezelicuri, pâine
și o carafă de vin.
Cusurul mi-l va da mâine,
du-te și mai curând vin.
Deci după ce le aduse
masă, tacâmuri a pus,
Stolnic, paharnic, le fuse,
până mai către apus.

Că ei dacă s'apucară
de vorbă și de lung sfat
De sluga lor își uitară
că slujise nemâncat.
Și auzindu-l că plânge
la spatele lor de post,
Ii zise, vino de strânge
și 'nvață să nu fii prost.
Apoi mergi și tu acasă
să mănânci și să prânzești,
Dar să nu spui că la masă
te-am pus să ne poslujești.
Și dimineața te scoală,
ziua pân' nu s'o înălță,
Să vii mai curând la școală
s'avem vreme d'a 'nvăță.
Plecând copilul se duse
cu plânset, cu văitat,
Și pe rând mumesi-i spuse
cum l-a întrebuițat.
Muma-sa mâinile-și frânge
spusele lui ascultând
Merge la 'mpăratul, plânge,
bocindu-se și strigând :
Vai de mine împărate
alt dascăl n-ai mai găsit,
De l-ai dat să 'nvețe carte
la un nebun și lipsit?

Filosofu 'ngrab să vie,
împăratul l-a chemat,
Și l-a 'ntrebat cu mânie,
de ce astfel s'a purtat ?
Impărate, știut fie,
răspunse cel învățat,
Că azi din fisolofie
o lecție i-am predat.
De acea fiți în pace,
lăsați să-l învăț cum știu,
Dacă voiți și vă place
să aveți înțelept fiu.
Se domoli împăratul
și îi zise negreșit,
De-aceea-ți dedei băiatul
ca să-l faci desăvârșit.
Se făcu zahar amarul
cu cele ce s'au mai zis,
Și a doua zi școlarul
la școală fu iar trimis.
Filosoful deci primindu-l
iară-și d'a citi l-a pus
Și în casă încuindu-l
la trebile lui s'a dus.
Prea mare fiind orașul
abia s'a 'ntors pe 'nserat
Și găsi pe coconașul
plângând acasă 'ncuiat.

Hai mergi de mănâncă pâine,
îi zise, și prost nu fi
Și aibi în grije ca mâine
de dimineață să vii.
Se duse iarăși băiatul
plângând ca 'ntâiu cum am zis,
Și iar aude împăratul
că l'ar fi ținut închis,
Se necăjește și chiamă
pe filosoful pe loc,
Il întreabă să dea seama
de ce-și bate de el joc?
El răspunse: să nu fie
vr'o dată eu joc să-mi bat,
Ci azi din filosofie
iar o lecție i-am dat.
Și împărăția voastră
nu mă socotiți nerod,
Că filosofia noastră
are osebit metod.
Se gândește împăratul,
ciudat lucrurile-i par,
Și zice către băiatul
să meargă la școală iar.
A treia zi viind iară
feciorul de împărat
L-a luat și până seara
după sine la purtat,

Pe unde avea să meargă
 sta în loc și-l întrebă:
 Știi tu astă piață largă
 cum se numește, au ba?
 Când îi tăcea la 'ntrebare,
 zicea: nu fii dobitoc,
 Asta e piața cutare,
 asta e cutare loc.
 Mai mergând întrebă: știi tu
 cum se cheamă acest pod?
 Când răspundea că, nu știe,
 îi zicea: nu fii nerod,
 Asta e podul cutare,
 asta e cutare han,
 Colea șade un domn mare,
 dincoace cutare ban.
 Acestea zicând intrară
 într'un loc care i-a spus
 Și pe copilul la scară
 ca să-l aștepte l-a pus.
 Unde filosoful iară
 să șează a trebuit.
 Și tocmai cam către seară
 ca să plece a eșit;
 Bietul școlar, vai de dânsul,
 flămând în frig așteptând
 Il găsi îngânând plânsul,
 tremurând și suspinând.

După ce merse acasă
porunci către școlar,
Zicând, mergi și tu la masă,
dar vezi mâine să vii iar.
Cum se duse iar băiatul
plângând mumesi a spus.
Auzind și împăratul
a trimes și l-a adus.
Îl întrebă ca să-i spue
de ce l-a purtat astfel?
El răspunse: alta nu e
decât lecții pentru el.
Nu-ți pot lecția pricepe,
împăratul îi rosti.
Eu știu că omul începe
întâiu de la a citi.
Și aceasta o să fie,
înțeleptul a răspuns,
Dar la o fisolofie
cittitul nu e d'ajuns.
Am să-i predau și moralul
când l-oi pune la citit
Și întâiu materialul
adunăm pentru vorbit.
Se muie iar împăratul
cu multe câte i-a zis
Ș'a patra zi pe băiatul
la școală iar l-a trimis

Deci cum sosi el la școală
dascălul ia o nua
Și-i dă peste pielea goală
câteva bune cu ea,
Zicând: mai spui altădată
p'acasă câte fac eu?
Mai superi mamă și tată
și să voiești răul meu?
Acestea și alte dară
zicând câte i-a plăcut
I-a dat drumul către seară
să se ducă și bătut.
Pân'aci toate ca toate
împăratul l-a iertat,
Acum să vedem ce poate
mintea unui învățat?
Căci cum auzi 'mpăratul,
de cele ce s'au urmat,
Că i-a și bătut băiatul
cu totul s'a turburat,
Și nici vru 'n față să-i vie
filosoful cel pârât
Ci porunci 'n pușcărie
să-l bage numai decăt.
Ca a doua zi să-l piarză,
judecându-l cu divan,
Să-l spânzure și să-l arză
ca pe un vrăjmaș tiran.

Aşa a doua zi dară
împăratul poruncind
Miniştrii se adunară
ca să-l judece voinde;
Deci întrebă împăratul
uitându-se rău la el,
Zicând: spune căci băiatul
mi l-ai pedepsit astfel?
— Prea slăvite împărate
aste filosofii sunt,
Şi că sunt adevărate
ascultaţi al meu cuvânt.
— Ce fel de filosofie
când tu chiar cum a venit
L-ai pus paharnic să-ţi fie
şi stolnic de târguit?
Impărate aşa este,
eu nu o tăgăduesc,
Dar, i le-am făcut aceste
vrând ca să-l înţelegesc.
Adică când va ajunge
mâine poimâine 'mpărat
Masa să nu îndelunge
sezând la chef ne 'ngrijat.
Iar supuşii pe d'o parte
flămânzi împrejur să stea
Şi alţii pe d'altă parte
împărăţia să-i ia.

Bine, bine, așa fie,
împăratul iar i-a zis,
A doua zi spune-mi mie
de ce l-ai ținut închis?
— Ș'asta e filosofie,
lecția proastă nu-mi e.
Când va fi 'mpărat să știe
și închisoarea cum e,
Iar nu pentr'un fir de ață,
ori d'altceva vinovat,
Să-l ție pe toată vieța
în pușcărie băgat.
Și-aceasta așa să fie,
împăratul a urmat.
De ce ca p'o slugă ție
a treia zi l-ai purtat?
— Ș'asta e filosofie,
căci pân' oraș l-am purtat
Și poduri ș'alte să știe
i-am spus și-am arătat
Iar nu dacă se va face
mâine poimâine 'mpărat
De oricare cum îi place
să fie de nas purtat.
Bine, bine ș'asta lasă,
împăratul zise iar,
Intr'atât de mult nu-mi pasă,
fie cum zici n'am habar,

In sfârșit dar spune-mi mie
de ce pricină să-l bați?
— Ș'asta e filosofie,
ce trebuie la 'mpărați,
Că nu cum îi este vrerea
pe vinovați a-i munci
Să știe ce e puterea
puține a porunci.
Iar nu ca la jucărele
să strige: dați și iar dați,
Ba cinci sute de nuele
lesne în spate-i turnați.
Lasă ș'asta la o parte,
împăratul iar a zis,
Dar n'o să-l înveți la carte,
prin urmare și la scris?
Anevoe împărate
că prea mult e răsgâiat,
El de vorbă nu se bate,
și ține ce-a apucat,
Dea cerul să aveți parte
de fiu-vă cel iubit
Dar eu mai lesne 'nvăț carte
pe un urs nenărvit.
Se turbură împăratul
auzind acest cuvânt,
Și răcni 'ncât tot palatul
s'a clătit pân' la pământ

Zicând: Auziți necinste.

Vedeți în răs cum mă ia?

Se cade așa cuvinte

să zică 'naintea mea?

Se 'ntoarce către el iară

și îi dă acest răspuns.

— De vreme ce tu zici dară

că mai lesne 'nveți un urs,

Să-l înveți, iar de nu moarte,

aceasta îți hotărăsc.

Zise el: — Bucuros foarte,

eu v'am spus că eu primesc.

Dați-mi un urs, dar nu mare

ci să fie mititel,

Și'n trei luni cu'ncredințare,

că dau examen cu el.

După ce aceasta zise

împăratul hotărât

Pentr'un ursuleț trimise

și-au adus numai decât;

Cu soroc, cu legătură

dădură pe dobitoc

La a cărții 'nvățătură

și el îl primi pe loc.

Acasă dacă îl duse

cumpără piei de cismar

Și să facă carte puse

pentru noul său școlar,

Făcând aceasta aduce,
bagă fleici prin foi de rând,
Și-i dă ursului să'mbuce
foae cu foae'ntorcând.
Ursul, cum e din natură,
fleica când vrea să o ia
Parc'ar fi citit din gură
căuta și mormăia.
Mâncarea lui totdeauna
din acea carte fiind,
Nici nu împlinise luna
și-l vedeai mereu citind,
Or când flămânzea, de voe
cartea în mână luând
Prefira foaie cu foae
și mormăia fleici cătând.
Așa dar viind sorocul
ursul examen să dea
Se rândui ziua, locul,
și toți adunați ședea.
Iată și dascălul dară
cu școlarul său cel mic,
Cărui trei zile de vară
nu îi dedese mertic.
Și din acea adunare
la nimeni nu se uita
Decât la orce mișcare
la dascălul său căta.

Împăratul cu mirare
 la ursuleț tot privind
 Aștepta cu nerăbdare
 ca să-l văză și citind.
 Și pravila 'mpărătească
 având pe masă aci,
 Ca să-l puie să citească
 dascălului porunci.
 Ursul pravila cum vede,
 că e cea cu fleici gândind,
 Ca un flămând se repede,
 o ia'n mâni nezăbovind,
 O deschide și apucă
 să mormăiască în loc,
 Negăsind nimic de bucă,
 întoarce foi într'alt loc,
 Stă, mormăiește în carte,
 nu găsește iar mertic
 Intoarce și 'n altă parte
 și iar nimic, și nimic.
 Răsuna de răs palatul
 d'acest școlar curios
 Și îi zice împăratul: —
 Il văz, citește frumos,
 Dar nu putem înțelege
 zisele lui nici de cum.
 In ce limbă și 'n ce lege
 ne citește el acum?

— In limba lui, împărate,
zise dascălul grăind.
Cum scrie aci în carte
le tălmăcește citind.
Atunci zâmbind împăratul
necazul și-a risipit,
Și iertând pe vinovatul
cu daruri l-a slobozit.

Despre lucrare

Cine șade coada-i cade,
cine mișcă tot mai pișcă.—Și
La tinerețe cine nu lucrează,
la bătrânețe râiază.
Scoală-te de dimineață
și te culcă mai târziu.
Cine pleacă de dimineață
departe ajunge.
Un ceas al dimineții
plătește cât trei după prânz.
De multe ori nu aduce
anul ce aduce ceasul.
De unde nu gândești,
d'acolo sare iepurele.

Toate sunt la vremea lor, iar nu
 Lasă-ți lucrul și-ți ia mukul.
 Vorba lungă e sărăcia omului.
 Cine vorbește lucru nu-i sporește.
 Iar cine tace,
 mai multă treabă face, nu fii
 Bun de gură și rău de lucru.
 Numai cu vorba nu se face ciorba.
 Dă din mâini dacă vrei
 să ieși la liman.
 Lucrează pe mult și pe puțin.
 Mai bine ceva decât nimic.

Povestea vorbii

Doi țărani când vrură la lucru
 să plece
 Nevestele'n casă până a-i petrece,
 I-au sfătuit ce fel și cum să urmeze,
 Cum să se tocmească și cum să
 lucreze.

Una zise: — Frate,
 vezi de ține minte
 Și un'a muerii din zece cuvinte,
 Eu nu-ți zic de alta
 decât să știi cumcă
 După cum ești mare și vrednic
 de muncă

Când te tocmești, cere
 să-ți dea plată bună,
 Nu lua în grabă pe nimic arvună,
 Să-ți pierzi surda vremea și zi-
 lele tale

Și să vii acasă fără de parale.
 Iar cealaltă zise: bărbate, ascultă,
 Lucrează pe plată puțină și multă
 Cum ți se întâmplă, nu după
 plăcere,
 Decât să pierzi vremea de geaba
 'n ședere.

Deci dar ei plecară
 amândoi d'odată.

Știind fiecare sfătuirea dată.
 În oraș intrară lucru să găsească;
 Veniră și 'ndată oameni să-i toc-
 mească.

Cel cu plata mare nu vru jos să lase,
 Nevasta acasă cum îl învățase.
 Astalalt se duse, lucră luă plata,
 A doua zi iară la alții fu gata,
 A treia zi încă n'o pierdu de geaba.
 În scurt totdeauna se afla cu
 treabă.

Iar celalt tovarăș stând în aștep-
 tare,

Ca să se tocmească tot pe plată
mare,
Mai mult a lui vreme era petrecută
Făr'de nici un lucru și 'n deșert
pierdută.

Ce lua'n trei zile într'o săptămână
Da pe d'ale gurii odihnind p'orână...
Deci când trecu vara și lucru
'ncetează

Pleacă ei acasă copii să-și vază.
Cel cu plată scumpă duse punga
goală,
Trist, galben la față și slab ca
de boală.

Iar celalt umpluse de sfați chi-
mirașul
Și se duse vesel ca trandafirașul.

De aceia zice un înțelept:
Foamea se uită la poarta
omului muncitor și nu
îndrăznește să intre. — Iar
Leneșul la toate zice
că nu poate, căci
Lenea e cocoană mare
Până se încalță soarele se'nalță
și până se gătește
soarele sfințește. — De aceea,

In casa trândavului e sărăcie lucie.
 Când mălai are, sare n'are,
 când sare are, mălai n'are.
 Rămâne în sapă de lemn
 Casa îi e ca a melcului, în spinare.
 Umblă din loc în loc
 ca cascătul din om în om ;
 Intr'un papuc și o opincă,
 lipa, lipa, nea Stănică.
 Viața cârpită cu ață.
 Pică pară pică, dacă-i pică
 eu te-oi mânca, iar de nu,
 acolo vei șede.
 Pe leneș îl blestemă
 pâinea care o mănâncă
 Umblă cu capul între urechi,
 cască gură, pierde vară.
 Răsare unde nu-l semeni.
 Unde sunt doi cu el trei.
 Incârduit cu terchea berchea,
 trei lei perechea — și
 Sărăcia la el se ține
 ca pulberea după câine.
 Umblă pe drumuri
 tăind câinilor frunză.
 Casa lui în trei pereți
 și cu ușa prin pod.

Sărăcia îi roade urechile.
Umblă gol ca un pistol.
Se 'mbracă numai pe dinăuntru.

Povestea vorbii

Unul avea o nevastă
Leneșe de tot și proastă,
Atât, încât pân' la gușe
Se tăvălea prin cenușe.
Haină nu avea nici treanță,
Decât o cămașă zdreanță,
Ruptă de tot, prăpădită,
In mii locuri găurită,
Nu se mai ținea pe dânsa,
I se vedea tot printr'însa.
Bărbatul ei ca ea iară
Umbla capiu până 'n seară,
Mai mult ședea pe o rână
Decât lucra 'n săptămână,
Câtă tot muncă ușoară,
Numai pentru-o pâinișoară.
Nu-i plăcea trupu să-și frângă,
Să lucreze și să strângă.
Amândoi se potrivise
Și la toate se unise.

Căți îi vedea 'n astă stare
Zicea de ei fiecare :

— Și-a găsit hârbul capacul,
tivga dopul, și lelea bărbatul.
N'a spart Dumnezeu două case.

Deci ăst bărbat, biet pe sine
Vedea nu se vedea bine,
Dar văzând nevasta-și goală
Fără preș și fără poală,
I se păru cu rușine,
Deși el nu simțea bine,
Și cu 'ngrijirile sale
Strângând un leu de parale,
Zise dragii lui neveste :

— Dragă o zicală este :

„Bogatul mănâncă când îi e foame
și săracul când găsește, și

Paștile săracului sunt
când îmbracă cămașe nouă,

Și tu azi dar te gătește,

Te spală, te curățește,

Că merg să-ți cumpăr cămașe

Ca să lepezi ale fașe.

Deci dar eșind el din poartă

Ca să se ducă la boltă

Intâlni în drum pe nașul
Și-i cerù la el salașul.
Finul acum ce să zică,
Punga-i era ușurică,
De cămașe se lipsește
Și de masă târguiește.
Găsește o găscă grasă,
O ia și pleacă acasă.
Cu nașii săi împreună
Săltând de părere bună.
Copilul său cum îl vede
La mama-sa se repede
Și de departe o chiamă
Strigând vesel: — Mamă! mamă!
Tata aduce pe nașa!
Tata cu nașul și nașa!
Ei îi suflă 'n urechi vântul:
Și îi se păru cuvântul:
„Tata aduce cămașa“
Și de bucurie mare
Pierzându-și cumpătul, sare,
Numai decât se despoaie
De treanța ei cea cu soaie
Ș'aruncând-o 'n foc, rămase
Muma ei cum o fătase,
Si așa ca o păpușe
Ese îndată la ușe

Să-l adaste să sosească
 Cămașa să-și primenească.
 Dar când în loc de cămașe
 Vede găscă, naș și nașe,
 Alergă lipan s'adune,
 Rupe, împrejur își pune,
 Și tocma ca paparuda
 Viind își primește ruda.
 Apucă găscă mai tare
 Ca să facă vr'o mâncare.
 Și până ea să gătească,
 Nașu 'ncepe să vorbească,
 Zicând: — Rea a fost, nevastă,
 Sărăcia 'n lumea astă!
 Despuiata cum aude
 Intreabă 'ndată pe rude:
 Unde ați văzut-o oare?
 Ori astăzi în târgul mare?!

* * *

Cui i-e frică să se 'nsoare
 Să-și ia o nesimțitoare,
 Ca și această neroadă,
 Si nu-i va mai cere modă.

Despre beție

Cine bea în cinste ori în dator
se 'mbată de două ori—căci
Una gândește cârciumarul
și alta bețivul.

— Băutura e ce e,
mâncarea e fudulie.

Apa nu e bună nici în cizme.
Vinul e pentru noi, nu e pentru boi.
Cu vinul și cu somnul
uită grijile omul.

Vinul e toiagul bătrânețelor
și nebunia tineretelor.

Vinul bun și nevasta frumoasă
sunt două otrăvi dulci la om.

Vinul îl bei de bun
și el te face nebun.

Tu îl bei pe dânsul
și el te bea pe tine.

Tu-l bagi în mațe și el ese 'n față.
Cât să dai ocol, tot te dă de gol.

Mergi pe cărare lină
și dai drept în tină.

Povestea vorbii

Un ungurean oarecare
 Ce n'a prea avut umblare
 Și nici vie nu văzuse,
 Nici vr'odată vin băuse,
 Și văzând odată vie,
 Bând și vin pân' la beție,
 P'alt ungurean întâlnește
 Și cu el astfel vorbește:

- Măi soațe, văz't-ai tu ghie?
- Am văz't măi (zise) ș'o mie.
- No da cum îi? de-ai văz't, spune?
- Da au îi, măi, v'o minune?
- De n'ai văz't cred
 poat' să-ți pară.

— No mă să-ți spun cum îi dară,
 Ii albă și stă 'n chicioare
 Răscăcănătă la soare.

— No! minț' tu, că n'ai văz't ghine,
 Să-ți spun io, caută la mine:
 Ghia a ia-i p-un deal pusă,
 Tot cu țepi prin ea împunsă,
 Si cochile, voinici tună
 Poama ei de i-o adună,
 Si supt chicioare o 'ncarcă
 Să-i cure zeama, o calcă,
 Apoi p'acea zeamă dragă

O botează ghin și-o bagă
 Intr'o scorbura întinsă,
 Cu bete d'alun încinsă,
 De-aci mere o boreasă,
 Ce-i zic ei cârciumăreasă,
 Și cheamă ghinul pi-o boartă,
 Ținând o cofă cu toartă,
 Și ți-l dă de-l beai cu oala,
 Mă, dai șelău ghinul ala!
 Că daca-l bei te îmbună
 Până banii ți-i adună
 Și se duce, nu-i mai pasă,
 Cu punga goală te lasă;
 Și să vezi cum nu m'ascultă
 La hiclenia-i a multă:
 Io beui din el odată
 O oală ghine'ndesată,
 Și pân' grăii trei cuvinte
 Mă luă o țâr de minte.
 Când plecai să merg pe cale
 Drumul oblu-mi părea vale.
 Că el se ținea de mine
 Și-mi da ghes să caz pe vine;
 Io dam pe poteca lină,
 El mă da'n lături prin tină.
 Dac'am văz't că joc își face
 Vruî să-l ghirui, să-mi dea pace,
 Dar el m'o trântit în tină,

Și mă dete pe hodină.
 Când m'o deșteptat o tuse
 Mă uit, să vezi ce-mi făcuse!
 La gură-mi se băligase,
 Banii din pungă-mi luase
 Și s'o dusu-se la dracu
 Și pe unde i-o fost placu.

Tot despre beție

Vinul, țuica cui îi place
 n'are cu ce să se'mbrace.
 Pe bețiv toți îl arată cu degetul.
 Bețivul când trece pe punte,
 închide ochii să nu vază apa.
 Arama omului la beție se arată.
 Hoțu 'nvață la hoție
 și bețivul la beție.
 Cine se ia după muscă
 ajunge la bălegar, că
 Cine bea pân' la 'mbătare
 nume bun în lume n'are, și
 Decât să-ți iasă nume rău,
 mai bine ochii din cap.
 Spune-mi cu cine te aduni,
 ca să-ți spun cine ești.
 Cine te vede intrând în cârciumă
 nu zice că ai intrat să te'nchini.

Ca o picătură să 'nghiță măcar,
 Zise (clătind capul), hai dobitoc hai!
 Tu mai multă minte de cât mine ai.
 De făceam aseară ca tine și eu
 Nu era să-mi fie astăzi așa greu.

Despre economie

Cât ți-e pătura atât te întinde.
 Cum îți vei așterne așa vei dormi.
 Cine cheltuește peste ceea ce câș-
 tigă, n'are 'n casă mămăligă.
 Să ne mai cârpim că nu putem să
 ne tot înoim.
 Spărtura până e mică trebuie câr-
 pită.
 Omul nu ese cu dosul la oameni
 ci cu obrazul, dar însă :
 Hainele nu fac pe om mai de treabă.
 Brânză bună în burdof de câine.
 Mărgăritar atârnat la gâtul por-
 cului, sau
 Belciug de aur la gâtul porcului.
 Omul sfințește locul, nu locul pe
 om, dar

Una e una, două sunt mai multe.
Alta e floarea de grădină și alta
e floarea de câmp.
Obrazul subțire cu multă cheltuială
se ține.
Fiecare își știe păsul său.
Fiecare singur știe unde îl strânge
opinca.
Corabia mare și valuri mari o bat,
de aceea
Nu te măsoara cu cei mari, că
Cine are piper mult îl bagă și în
terci.
După ce e carnea grasă mai pune
și seu, dar
Tot învățu are și desvâț, că
Nu sunt totdeauna Paștile,
Cui nu-i place să trăiască ca găina
la moară? însă
Nevoia îl face să trăiască ca vițelul
la oraș, că
Nu e după cum vrea omul ci după
cum poate.
Și omului îi plac toate, dar să le
roază nu poate.
E anevoe când ajungi să cumperi
orz dela găște.
Gunoiiul de vară e piper de iarnă.

Omul înțelept vara își cumpără
sanie și iarna car, și

Leagă sacul când e până în gură,
nu când ajunge la fund.

De unde tot iai și nu pui, curând
se isprăvește.

Banul e făcut rotund, lesne se
rostogolește.

Anevoe se câștigă, lesne se chel-
tuește.

Iai câte unul și dai cu pumnul.

Cine o ia prea lată rămâne cu ia
necrăpată.

Il găsesc frigurile pungii, și apoi

Nu e mai grea boală de cât punga
goală.

Omul făr'de bani e ca pasărea
fără aripi, când dă să sboare
cade jos și moare, de aceea

Nici să te bolnăvești, nici să ai
trebuință de doctor, că

Cine trăește nădăjduindu-se moare
jinduindu-se.

Ruda omului este punga cu bani
și sacul cu mălaiu.

Sătulul la flămând nu crede.

Până vine cheful bogatului ese
sufletul săracului.

In nădejdea tati moare mama.
 Nu e nimic ca sănătatea și banii, că
 Sănătatea face banii și banii să-
 nătatea.
 Când ai bani trebuie să ai și duș-
 mani, dar și
 Omul fără dușmani nu-i plătește
 pielea nici un ban.
 Banul muncit nu se prăpădește.
 Omul face banii nu banii pe om.
 Picând, picând baltă se face, de
 aceea
 Strânge bani albi pentru zile negre.
 Când îți intră paraua în mână
 leag-o în nouă noduri.
 Fiece nebun știe să câștige banii,
 dar nu știe să-i păstreze.
 Cine nu cruță paraua nici de galben
 n'are milă.

Povestea vorbii

Un Sultan odată umblând prin
 cetate,
 Pe jos cu vizirul în haine schimbate,
 Văzu înainte-i o pară scăpată
 Și-o ridică singur plecându se'ndată.

Vizirul această urmare văzându-i
 Și păzindu-i vremea l-a 'ntrebat
 zicându-i :

Măiartăstăpâne pentru îndrăznire,
 Căci îmi stă în cuget o nedumerire,
 Mi-a fost de mirare ca o pară mică,
 Care și nimica poate să se zică,
 Un sultan ca tine bogat cu hasnale
 Să te pleci la dânsa și s'o iai din
 cale!

Sultanul răspunse: acel ce din fire
 Va lua paraua în desprețuire,
 Din puțin se 'nvață întru nepăstrare
 Ca să nu se uite și la banul mare.
 Omul care știe a trăi cu păstru,
 Paraua o are la galben căpăstru.
 Ziseși că paraua nu e lucru mare,
 Dar cât de greu este omul când
 n'o are!

Paraua e mică, dar loc mare prinde
 Că de-o ai în pungă, pâinea nu ți-o
 vinde.

D'aceea paraua omul cel cu minte
 Trebuie ca pe galben s'o aibă 'nainte,
 Că joc cine-și bate și-i dă cu pi-
 ciorul,
 Cu vremea ajunge ca să-i ducă
 dorul.

Eu nu zic că omul cumplit să se
 facă
 Și până 'ntr'atâta argintul să-i placă
 Incât să ajungă la el să se 'nchine
 Și să îngrijească numai pentru sine,
 Ci zic că la păstru firea să-și de-
 prinză
 Și numai cuminte păstru să lîntinză,
 Castrângând să aibă atît pentru
 sine
 Cât să poată face și ăltuia bine.
 De ce pentru sine? pentru vremuri
 grele,
 Pentru niscai boale, pentru 'ntâm-
 lări rele,
 Când se cheltuește și câștig nu este,
 Pentru neputințe și-alte ca aceste.
 Dar cum pentru alții? ca milă să-i fie,
 Să aibă să scape oameni din robie,
 Să și dea pentru suflet, și-alt bine
 a face,
 Scăpătați s'ajute, sărmani să îm-
 brace.
 Pe câți pradă focul, pe câți apa
 îneacă,
 Pe câți hoții-i lasă în stare săracă,
 Văzând să nu-i lase în plîns să
 rămâe,

Ci să aibă 'n mână cu ce să-i
mângâe.

Imi aduc aminte despre o poveste,
Care ca o pildă pentru păstru este.

Povestea împăratului

Au plecat odată câți-va după milă
Casăstrângă zestre pentru o copilă,
Care prea săracă eră și sărmană
Și să o mărite își făceau pomană.

Umblând dar ei astfel prin case
a cere

La oameni cu vază și mai cu
avere

Intrară 'ntr'o curte unde nemeriră
Oări, ceartă, gură, și astfel auziră
Că stăpânul casii un bănuț perduse
Și slugile toate să-l cate le puse.

Unii așternutul scuturau din case,
Alții cerneau praful care-l măturase
Alții iar prin curtea cea mare ca
hanul

Ciuruiău gunoiul să-i găsească
banul.

Văzând ei aceasta foarte se mi-
rară.

Și ș'au zis în sine că 'nzadar
intrară.

Și neagră sau albă fără să-i vor-
bească

Deteră să plece l'alți să năzuească.

Dar el cum îl vede că de-aici porniră

Chiemă să-i întrebe pentru ce ve-
niră?

Ei sta 'n chibzuire cum să-i po-
menească,

(Văzându-i scumpetea), sa nu-i
ocărască.

Dar el tot zorindu-i, i-au spus cam
de silă

Că strâng să 'nzestreze pe o fată
de milă.

El cum îi aude nu-i lasă să iasă,

Ii chiamă îndată cu cinste în casă.

Intră 'n cercetare ce-au strâns
pân'acuma?

Cât mai trebuiește să 'mplinească
suma?

Și spuindu-i, scoase punga lui în-
dată

Și 'nzestră pe fată cu sumă în-
semnată,

Zicând: „nuvă pară lucrul de mirare

Că pentr'un ban facem atâta cătare

De n'aş fi fost astfel cu bună 'n-
grijire
Să-mi păstrez averea cu nerisipire
N'aş fi avut astăzi nici chiar pentru
mine,
Necum s'am prisosuri să îfac cui-va
bine".
Ei plecând pe poartă destul se
mirară
De așa vedere ciudată și rară.
De și unul zice, din minte puțină:
„E scump la tărâțe, eftin la făină“.

Despre sgârcenie

Omul nu trebuie să fie nici prea
prea, nici foarte foarte.
Nici carnea să arză nici frigarea,
adică :
Nici prea iconom nici prea galan-
tom, că
Cine strânge nu mănâncă.
Banii strângătorului în mâna chel-
titorului.
Lopata grămădește și sapa risi-
pește.
Bogăția rămâne la nebun, care

Nici pe sine nu se folosește nici
 pe altul.
 Dacă o socoti cineva câte foi într-în
 plăcintă, nici odată nu mănâncă.
 Omul cumplit, de toți e clevetit, că
 își mănâncă de sub unghii.
 Pentru o pară își pune ștreangul
 de gât.
 Pentru bani își vinde sufletul.
 Ii tremură mâna de milostenie
 (care nu o face).
 Ar da tămâie lui Dumnezeu și nu
 să 'ndură să dea parale.
 Punga e mare și gură n'are.
 Scumpului nici odată să nu-i zici:
 dă-mi, ci totdeauna na.
 Sgârcitul numaistângăare, (care ia),
 dreapta îi este uscată (care dă).
 Scumpul cu înșelătorul lesne se în-
 voesc.
 Ii făgăduiește ce nu curge pe apă.
 Vulpea în pădure și el îi vinde
 pielea în târg.
 Il face să umble după potcoave
 de cai morți.
 Ș'a găsit icoană să se închine.
 Scumpul cumpără stafide și cere
 să-i adaogi piper.

Pune brânză în strachină și în-
 tinge p'alătura.
 Caută să ia din coș grăunțe și
 din postavă mălaiu.
 Umblă să scoată două piei depe
 o oaie, dar totdeauna
 Scumpul mai mult păgubește și
 leneșul mai mult aleargă.
 Sgârcitul nici el nu mănâncă nici
 pe altul să nu-l vază mâncând.
 Câinele osul nu'l roade și nici pe
 altul nu lasă să-l roază.
 Scumpul nu e stăpân pe banii lui,
 ci banii îl stăpânesc pe el.
 Tot el la masa altuia și la masa
 lui nimenea, adică :
 Orbul dela toți și dela orb nimeni.
 Găina vecinului e mai grasă.
 Punga altuia e mai mare, în sfârșit
 Mai bine trăește un sărac lipit
 decât un bogat sgârcit.

Povestea vorbii

A fost un sgârcit odată care mereu
 grămădea
 Zi și noapte totdeauna pe bani
 dormea și ședeă.

Și de cumplitate multă trăia singur,
 singurel,
 Nu ținea 'n casă nici slugă, nici
 pisică, nici cățel.
 Nu putea să se îndure să chel-
 tuească vr'un ban,
 Să mănânce și el bine măcar o-
 dată 'ntr'un an.
 Ci trăia tot calicește, mâncări
 proaste cumpărând,
 Privind cu jind cele bune ca și
 un sărac de rând.
 Așa el la o zi mare când la pește
 deslegă,
 Văzând că fieștecare la pescării
 alergă,
 Se duse și el să vază de-o găsi
 vr'un cosăcel
 Să-și cumpere, să mănânce ca să
 se spurce și el.
 Ș'ajungând în pescărie începú a
 se plimbă
 Dela un loc pân' la altul și de
 prețuri întrebă.
 Umblă vr'o două, trei ceasuri pre-
 tutindenea cercând
 Și nu se'nvoia cu prețul, tot mai
 eftin căutând.

Deci pe când sta 'n două gânduri,
 ca să-și ia, ori să nu-și ia,
 Și când scumpetea cu pofta în el
 foarte se bătea,
 Pe un fin al său îl vede carele
 dulgher era,
 Cu bani câștigați din muncă vrând
 pește a-și cumpăra.
 Și fără să zăbăvească, ori să în-
 trebe de preț,
 Un pește mare alese și-i trânti ba-
 nul semeț.
 De-acolo trece îndată alături la
 alt pescar,
 Alege alt neam de pește și-l și pune
 pe cântar.
 Scumpul privind cu mirare la fi-
 nul cumpărător,
 Când porni ca să se ducă după
 dânsul s'a luat
 Ș'ajungându-l de pe urmă: „ce faci
 fine“ l-a 'ntrebat,
 Cum văz ți-ai cumpărat pește!
 El răspunse: mi-am luat.
 L'a 'ntrebat iar: pentru tine, ori
 altui l-ai cumpărat?
 Ba, pentru mine, el zise, și pen-
 tru casa mea chiar,

Vai dar ce-o să faci cu-atâta?
scumpul l-a întrebat iar.

O Doamne, nașule! zise, pentru
mâncare te miri?

Pe lângă copii, nevestă, se gă-
sesc și mosafiri;

Și-apoi la o zi ca asta mai dai și
la vr'un vecin,

Cui nu-i dă mâna să-și iee, ori
la alt sărac străin.

Dar dumneata luași pește, ori ești
la alții poftit?

Ba, nu sunt poftit, îi zise, d'aceea
am și venit,

Și eram și eu să-mi cumpăr, dar
iarăși am judecat

Că cine să mi-l gătească! și așa
nici n'am luat.

Hai dar la noi, finul zise, împreună
să serbăm,

Deși nu avem gătire pe un naș
să ospătăm,

Și vei aveà să vezi astăzi cum
trăesc niște mojici.

Dar ne vei erta cusurul ca la
niște fini mai mici.

Finul vorbe d'alde aste și-altele
multe 'ndrugând,

Și cu nașul împreună ei acasă
 ajungând,
 Cu destulă bucurie pe-al lor oaspe
 l-au primit.
 Până una, alta fuse și prânzu
 'ndată gătit.
 Așezându-se dar masa și bucate
 aducând
 Șezură, o 'mprejurară, puind și
 plosca în rând.
 S'apucară să mănânce, vorbe ve-
 sele spuind,
 Și cu fețe în zâmbite unii la alții
 privind.
 Plosca înconjură masa de la om
 la om mergând,
 Și 'ndemna să se mângâe pe toți
 în guri sărutând.
 Ii înduplecă îndată pe ea a o as-
 culta
 Și ca să-i facă pe voe începură
 a cânta.
 Unul în coarda subțire, altul bâ-
 zoiul țineà,
 Mic și mare își da glasul, la care
 cum îi veneà.
 Sgârcitul care 'n tăcere era 'nvă-
 țat a mânca,

Cară-i aicea la tine până diseară
pe toți.

Fă tu orice vrei cu dânșii și fii ico-
nomul meu,

Cheltuește cum îți place; nici să
'ntrebi nici să văz eu.

Că moșii mei și părinții să tră-
iască n'au știut,

Nici vr'o dată în vieață așa chefuri
n'au făcut.

Ci s'au chinuit să strângă și să
grămădească bani,

Sfătuindu-mă la moarte tot ca ei
să fac și eu,

Iar de nu, să mă ajungă blestemul
lui Dumnezeu;

Adică: din nouă chiuburi zece
pline să le fac

Ș'am trăit ca vai de mine, mai
rău decât un sărac.

Umblai pe uscat, pe ape, m'am
căsнит ca un tiran,

Am răbdat foame și sete, închi-
nându-mă la ban.

Nu m'am îndurat odată un sărac
să miluesc,

Numai și numai borcanul să-l
umplu, să-l vârfuesc.

Ast rău mi s'a făcut fire, nu pot
 alt să mă prefac,
 Nu-mi vine să dau paraoa, nici
 mie un prânz să-mi fac.
 Du-te dar finule acuma, dute unde
 te-am trimis,
 Ia traistă, sac, ori ce-ți place și
 fă după cum ți-am zis.
 Bietul fin cu bucurie pe loc de-
 sagii luând,
 Aleargă tot într'un suflet și în
 pivniță intrând,
 Cum s'apropie de chiuburi mâi-
 nile a-și împlântă,
 Auzi un glas deodată d'aiurea a-l
 spăimântă,
 Strigându-i: nu te atinge, te teme
 a nu greși,
 C'apoi tu de-aicea zdravăn să știi
 că nu vei eși!
 Răspunse el către glasul care îl
 înfricoșă:
 Apoi nașul mă trimise, n'am ve-
 nit singur așa.
 Glasul îi răcni deodată atât de
 înfricoșat,
 încât pivnița și casa parcă s'au
 cutremurat,

Strigând: eși zic, mă 'nțelege, n'aș-
 teptă și alt cuvânt,
 N'are treabă el aicea, acești bani
 ai lui nu sunt,
 Ci-ai Diaconului Badea, el e pe
 dâșii stăpân.
 Bietul om fugi afară speriat, scui-
 pând în sân.
 Merse la nașul său, spuse cum s'a
 'ntâmplat și ce fel
 Și că Diaconul Badea este stăpân,
 iar nu el.
 Nașul cum aude asta se necăjește
 pe loc,
 Plosca-l ațăță mai tare de se făcu
 numai foc.
 Că ea are multe daruri, aci face
 pe om bun,
 Și aci îl întărâtă de-l preface în
 nebun.
 Se scoală totdeodată și răcnește
 ca un leu,
 Dar cum se poate, el zise, să nu
 fiu stăpân p'al meu?
 Cine-i Diaconul Badea? și ce
 treabă are el
 Cu banii mei? pentru care m'am
 trudit de mititel.

Stai mă, să văz eu acuma dacă eu
 stăpân nu sunt!
 Și plecă acasă iute înspulberat
 ca un vânt.
 Intră 'n pivniță îndată se uită, îi
 dă în gând,
 Și spre negoț o grămadă pive de
 cireș având,
 Bagă aurul prin ele și cu alt lemn
 le 'ndopă,
 Până către miezul nopții la asta
 se ocupă.
 Și de dinaintea porții fiind un râu
 spumegat
 Aruncă pivele toate și a mers de
 s'a culcat.
 S'astfel el din bogat putred a să-
 răcit de s'a stins,
 Iși vindică cumplitatea și sgârce-
 nia cel-a prins.
 Iar pivele toată noaptea după ce
 au înotat,
 S'au oprit într'o vultoare la mar-
 ginea unui sat,
 Unde avea locuința un slujbaș bi-
 sericesc,
 Anume Diaconul Badea, om cu
 totul sufletesc.

Acesta des-dimineată totdeauna
 se scula
 Și acolo'n marginea apei să închină
 și se spală.
 Deci în acea dimineată ca și alte
 dați mergând,
 Și pivele în vultoare învârtindu-se
 văzând,
 Le-a tras câte una, una, până
 când toate le-a scos
 Și văzându-le 'ndopate și prea
 grele mai vârtos,
 Se apucă cu toporul, despică una
 pe loc
 Și ce e în ea să vază și ca să pue
 pe foc,
 Dar câtă mirare-i fuse, cât s'a
 bucurat văzând
 Acea mulțime de galbeni cu stră-
 lucire curgând.
 Vă las să judecați singuri cei
 s'a mai întâmplat
 Și din celelalte pive aurul când
 l-a aflat!!!
 Decât să vă spui acuma ce fel a
 'ntrebuințat
 Acea avuție multă și cu dânsa
 ce-a lucrat.

Căți săraci știa în satu-i câte u-
nul i-a chemat,
Și prin taină fiecărui a dat și l-a
ajutat.
Unuia-i cumpără vacă, altuia-i
dărui boi,
P'alt scapă de datorie și p'alt de
alte nevoi.
Apoi zidi un han mare de săraci
loc primitor,
Și găzduia fără plată pe fiecă-
lător ;
Incât ducându-se vestea prin cei
mângăiați în plâns,
A putut ca să auză și sgârcitul
ce i-a strâns,
Despre un Diacon Badea, acel
nume c'un cuvânt,
Ce i l'a fost strigat glasul că acei
bani ai lui sunt.
Și-așa zise întru sine, c'așa a vrut
Dumnezeu,
N'au fost nici ai mei să fie, nici
cui am vrut să-i dau eu.

Despre lăcomie și nemulțumire

Lăcomia de multe ori strică omenia.
Ochii omului sunt din mare că
se bucură tot la mare, dar ce
folos că e

Lacom în bogăție și sărac la minte.
Musca pentru puțină dulceață își
repune vieața.

Șoarecile nu 'ncap pe gaură și
și-a legat ș'o tivgă de coadă,
de multe ori

Cine îmbrățișează multe puține
adună, căci

Două pepeni într'o mână nu se
pot ține.

Ochii văd, inima cere, dar e rău
când n'ai putere, deși

Ți-e drag cu doi pești în oală și
cu coadele afară.

Lacomului cât să-i dai nu zice ba.
Dela cinci pâini miezul și dela
nouă colaci coaja.

Se închină pântecelui.

Lacomul de puțin nu se mulțu-
mește, dar

Cine nu se mulțumește de puțin
pierde și cel mult, de aceea

Nemuțumitul trăește nefericit, el
 Nu se mulțumește nici în car, nici
 în căruță, nici în sanie, nici în
 teleguță, dar de multe ori
 Vrând să aibă armăsar ajunge din
 cal măgar.

Povestea vorbii

Unul având poftă să meargă la țară
 După trebuință într'o zi de vară
 Ducându-se 'ndată la un oarecare
 Ceru armăsarul știindu-l că are.
 Acela răspunse, frate, rău îmi pare
 A-ți sluji la asta nu-s acum în
 stare,
 Că nici trei minute nu sunt încă
 bine
 De când l-am dat altui prieten ca
 tine.
 El îl rugă iarăși, zicând: dă-mi
 dar calul.
 E! frate, răspunse, când i-ași spune
 halul
 De milă i-ai plânge, și mă tem că
 moare,
 Că stă 'n grajd săracul numa 'n
 trei picioare.

El îl rugă iarăși: dă-mi încai măgarul.

Apoi l-am dat, zice, tot cu armăsarul.

Când zise aceasta, în grajd dobitocu

A sbierat îndată, viindu-i sorocu.

El auzind zise: cum nu e aice?

Uite-te, el singur că e în grajd zice.

Frate! îi răspunse, n'am cinste la tine,

Dacă crezi măgarul mai mult de cât mine.

Tu nu știi că este-o vorbă 'n lumea asta:

Să nu ți dai altuia calul și nevasta.

Și pe lângă asta mai e o poveste:

Frate ori ne frate, brânza pe bani este.

Omul la nevoie miroase și ce nu-i e voia.

De dorul fragilor mănâncă frunzele, sau

Inghite la răbdări prăjite; căci

Lucrul strein nu ține de cald, că

Tocmai când îți pasă fără dansul te lasă, și

Dacă nu ți se trece vorba nu-ți
mai reci gura.
Dacă nu ești vrednic la o treabă
nu-ți bate capul de geaba,
precum zice:
Nu îți este puterea cât îți este
vrerea.

Povestea vorbii

Un turc care n'a mai fost
Intru nici un fel de post,
Ducându-se a cerut
Slujba care i-a plăcut.
Cadiul l-a cercetat
După cererea ce-a dat
Și văzându-l tinerel,
Ne având păr alb de fel,
Cunoscându-l și cam prost
Și nevrednic de-acel post,
Îi zise lui: fătul meu
Voia ta ți-ași face-o eu.
Dar de postul ce-l voești
Încă foarte tânăr ești.
Ci alt post poți să-ți alegi,
După ale noastre legi,
Și 'n postul ce-l ceri poți fi
Barba când îți va albi.

Inșă prea mult dorind el
 A-l orându-i 'n acel,
 Cu mintea lui ca de prunc
 Răspunse marelui turc :
 Efendi sunt ihtiar,
 Barba-mi este albă var,
 Dar drept să-ți mărturisesc,
 Eu o cănesc și o 'negresc ;
 Iar de cere acel post
 Ca să fiu alb cum am fost,
 Pot fără să zăbovesc
 Să o spăl și s'o albesc.
 Deci dar astfel el mințind,
 (Că o va albi gândind),
 Voia dacă 'și-a luat
 După leacuri a plecat ;
 Și încoaci în colo umblând,
 Pe unii alții 'ntrebând,
 Câți îl auzea râdea
 Și că e nebun credea.
 Dar el seamă nu băga,
 Vrea să se facă Aga.
 Și umblând din uși în uși
 Întreba babe, mătuși,
 Cu făgădueli de bani
 Să-l facă de mai mulți ani.
 Și abia când obosi
 O șarlatană găsi,

Care i-a făgăduit
 Că-l va albi negreșit,
 Numa 'ntâi să-i pue ei
 In mâini cinci sute de lei
 Si îl va face degrab
 Ca colilia de alb.
 El auzind bucuros
 Puse banii pre loc jos,
 Și spre a o mulțumi
 Încă o mai dăruî.
 Mătușa banii luând
 Il opri aci zicând:
 Șezi până să târguesc
 Acele ce îmi lipsesc.
 Și mergând în acel ceas
 Ii aduse într'un vas
 O apă ce a vrut ea,
 Numai banii ca să-i ia.
 Și 'ncepû a-l învăța
 Cum a o 'ntrebuința,
 Zicând: iacă! (vai de el!)
 Și să faci într'acest fel:
 Acasă acum mergând
 Și astă apă luând
 Să torni într'un vas din ea
 Și 'ncepi barba a-ți muia,
 Frumos de jur împrejur
 Să nu rămâe cusur,

Și în trei zile de rând
 Tot așa mereu făcând
 O să te vezi cum albești
 Tocma după cum dorești.
 Așa dar el ascultând
 Și la casa sa mergând
 Cu acea apă a dat,
 După cum l-a învățat.
 Și 'n loc barba a-i albi
 Incepu a năpârli,
 Incât într'un stert de ceas
 A rămas ca de brici ras,
 Și atunci cunoscu c'a fost
 Nevrednic de acel post.

Cămila vrând să dobândească
 coarne și-a perdut și urechile.
 Omul nemulțumit fuge de bine și
 dă peste mărăcine.
 Sare din lac în puț.
 Ajunge de la moară la râșniță.

Despre judecată.

Judecata e în capul omului.
 Pune-ți căciula dinainte și te ju-
 decă singur, deși

Dreptatea ese ca untdelemnul d'a-
supra apei, dar
Mai bine o învoială strâmbă decât
o judecată dreaptă, căci
Cu judecata nu cu lopata, adevărat
Pricea nu ajută, dar
In țara orbilor cel cu un ochiu este
împărat, de multe ori
Rămâi bătut, ocărât și cu banii
dați.

Povestea vorbii

Primăvara într'un nuc
Stând și cucuind un cuc,
Doui proști cum îl asculta
Porniră a se certa,
Pe unul-l chema Pălmuş
Și pe altul Ciomăguș.
Pălmuş privind la cuc sus
Și văzându-l spre el pus,
Zise: ori văzuși tu mă,
Că cucu mie-mi cântă?
Ciomăguș zise: minți tu,
Că cucu 'n nuc cum stătu
La mine 'ntâiu se uită
Ș'apoi atuncia cântă.
Dar nu vezi, Pălmuş a zis,
Cu ciocu încotr'o e 'ntins?

Dacă ție ți-ar cânta
 La tine s'ar și uita.
 Ciomăguș să 'ntărată
 Și bâta își arată,
 Zicându-i: nu-mi tot vrăji,
 Că de mă voi necăji
 Cu asta 'n cap te pocnesc,
 Ai auzit ce-ți vorbesc?
 Căci atunci când a cântat
 Intâiu în ochi mi-a cătat.
 — Ce e? tu să mă bați, zici!
 Tu pe mine! na dar, plici!
 — Ce dai tu în mine mă!
 Și ciomagu-și întremă,
 Na, poc!—mă! plici, șap!—na puf,
 Aolio! mai stăi — mă, uf!
 Ho, ho, ce aveți de gând?
 Strigă Bunea alergând
 Ș'apucând îi descâlci,
 Pe-amândoi îi îmbrânci,
 Peamândoi ocărând
 Judecându-i și zicând:
 Fire-ați porci-de-câini să fiți!
 V-ați pornit să vă slutiti!
 Pălmuş aprins grozav foc,
 Merge la zapciu pe loc,
 Și spuind cum s'a certat,
 I-a dat bani și l-a rugat

Când îi va înfățișa
Să zică că este-așa,
Că cucul lui i-a cântat
Și să certe pe cel-alt.
Ciomăguș p'ascuns și el
Mergând în acelaș fel
Pe zapciu unse pe bot,
Dând cât aveà 'n pungă tot,
Și să zică l-a rugat
Că cucul lui i-a cântat.
Deci când i-a înfățișat
Și jalba le-a ascultat,
Zapciul puțin mișcând
Și genunchiul ridicând
Sub saltea le-a arătat
Banii ce i-au fost ei dat,
Zicând: amândoi mințiți
Și ca nebuni vă sfădiți,
Că cucul să știți curat,
Numai mie mi-a cântat.
Și voi, zic, vă împăcați,
Să n'auz că vă certați,
C'apoi iau gârbaciul meu
Și vă 'mpac precum știu eu.

La așa cap așa chiulaf.
Capul face, capul trage.

Unde nu e cap vai de picioare,
 mulți zic că,
 Banul e ochiul dracului, și că,
 Banul te bagă afund, banul te scoa-
 te la und, dar,
 Culcă-te pe urechia aia, și
 Ei fi bun cât ei fi, căci
 Bolnavul multe zice și sănătosul
 face ce știe, pentru că
 A băga mâna în miere și a nu-ți
 linge degetele nu se poate.

Povestea vorbii

Două pisici dintr'o casă, surori,
 frați, vrei să le zici,
 In cămară după masă intrând ca
 niște pisici,
 Mirosiră, cotiliră din taler în tăleraș
 Și 'ntre altele găsiră și o felie de
 caș.
 Sar amândouă d'odată, asupra-i
 se grămădesc,
 Pentru el vor să se bată, fac gură,
 să gâlcevesc,
 Și una și alta rele, mârâia și miuia,
 Să-l împartă între ele nicidecum
 nu se 'nvoia.

Și ca să nu se mai certe merg la
 cotoiu, cer la el
 Ca prin dreaptă judecată să le 'm-
 pace la un fel.
 Cotoiul ca un cu minte le-a zis:
 nu vă mai certați,
 Ce folos mii de cuvinte? eu știu
 cum să vă 'mpăcați:
 Care le împacă toate e cumpăna
 pe pământ,
 Și 'mpotriva ei nu poate nimeni să
 zică cuvânt.
 Zicând aceste apucă cumpenele-aci
 pe loc.
 Ceru cașul să-i aducă, îl rupe drept
 prin mijloc.
 Pune într'o parte ș'alta cașul cel
 în două frânt,
 Înaltă cu mâna 'ndată cumpăna
 de la pământ,
 Dacă vede că 'ntr'o parte atârnă
 mai greu nițel,
 Ia din cealaltă parte și mușcă
 ceva din el.
 Iar îl pune, iar ridică, dincoace
 acum greu văzând,
 Mușcă și d'aci nițică ca să po-
 trivească vrând.

Apoi iar și iar și iară, când aci
 când colea greu,
 Vrând lor rău să nu le pară, el a
 mușcat tot mereu,
 Pân' să sătură pe sine și lăsă păr-
 țile mici,
 Atunci le potrivi bine și le dete la
 pisici.
 Ele dar silite fură ast-fel a se mul-
 țumi,
 Dacă minte nu avură singure a-l
 împărți.

Despre mojicie.

Pasărea după ce se cunoaște? după
cântec.

Mojicul după ce se cunoaște? după
vorbă.

Mojicul bogat e ca câinele lățos,
care numai lui își ține de cald.

Nici salcia pom, nici mojicul om.

Nici talpa casi cep de bute, nici
mojlcul om de frunte.

Pe porc nu-l faci să bea apă din
 fedeleș.
 Nu te băga în tărățe că te mănâncă
 porcii.
 Mojicul de ce-i place d'aia să în-
 grașă,
 Gândește că numai el mănâncă
 pâine și alții paie.
 De unde să știe ciobanul ce este
 șofranul,
 Nu-și cunoaște lungul nasului.
 Omul neslujit e ca lemnul necio-
 plit.
 Dumnezeu să te ferească de țiganul
 turcit și de mojicul grecit, și
 Dumnezeu să te ferească de bătae
 cerească, de urgie împărătească
 și de pâră mojicească.

Povestea vorbii

Un împărat prea cuminte rugile
 când își făcea
 Pe lângă alte cuvinte și acestea
 le zicea :

Dumnezeu sfânt să păzească

Toată firea creștinească

De bătaia cea cerească,

De urgia 'mpărătească

Și de pâra mojicească.

Fiul său ce totdeauna la rugă cu
el pus era,

Toate le zicea, dar una nu-i plăcea
și-l supăra,

Nu-i venea să se smerească să-l
păzească cel prea sfânt.

Zicând ce putere are un mojiș,
prost, nătărău?

Unuia împărat mare prin păre să
'i facă rău.

Impăratul dacă vede că nu îl poate
muia

Să-l facă pe el a crede ceea ce
'l povățuia,

Gândindu-se făcu planul, zicând:
voiu să-l pedepsesc!

Și chemă 'n grab pe țiganul, pot-
covaru 'mpărătesc,

Căruia din întâmplare atunci din-
tr'un foișor

Ii căzuse și-i murise copilul său
cel micșor.

Și în taină împăratul pe potcovaru
 chiemând
 Ii dă strașnică poruncă pentru fiul
 său, zicând :
 Iți poruncesc ca îndată cum te vei
 duce cu el
 Să-l îmbraci în haine rupte, să
 nu-i faci hatâr de fel :
 Și să-l pui la foi să sufle tocma
 ca pe un Țigan.
 De-i vedea că nu te-ascultă îngro-
 zește-l din ciocan.
 Și cu praftorița udă cât de-adesea
 să-l lovești,
 Dă în el, numai păzește unde-va
 să nu-l slutești.
 Că voiui pentru o greșală în ast-
 fel să-l pedepsesc,
 Deci așa cum zic ascultă toate
 câte-ți poruncesc.
 Deci ducându-se Țiganul cu po-
 runca înarmat,
 Le-a urmat toate în tocma cu fe-
 ciorul de 'mpărat,
 Il îmbracă 'n niște sdrențe ca p'o
 slugă de Țigan,
 Negre 'n cărbuni tăvălite, de nu
 făceau nici un ban,

Il puse la foi să sufle și cu un
baros să dea,
Când nu putea vai de dânsul ! cu
prafiorița 'l lovea.
De câte ori stropea focul cu dânsa
il atingea,
Și obrazul, nasul, gura îi umplea
și îi mânjea.
Pedepsele aste toate trebuind să
ia sfârșit,
După trei zile 'mpăratul ertă pe
fiul greșit,
Și trimițând il aduse iar cu cinste
la palat
Spălat și cu haine bune ca unfe-
cior de 'mpărat.
Apoi seara împăratul mergând să
se roage iar
A rostit ca mai nainte aceleași
cuvinte chiar.
Fiul său ce împreună sta 'nge-
nunchiat spre pământ,
Zise : tată ! mai va încă să zici
și acest cuvânt :
Dumnezeu sfânt să ne păzească
Și de prafiorița țigănească.

Apoi împăratu 'n sine de-aceste
vorbe răsând

Și isprăvind rugăciunea plecă în
iatac zicând :

Omul până nu pătimește nu se
învață.

Până nu dă cu capul de pragul
de sus, nu vede pe cel de jos,

Pricepe numai când îi dă cuțitul
de os.

Despre fățarnicie

Mața blândă sgârie rău.

Cărbune acoperit.

Taler cu două fețe,

La unii mumă și la alții ciumă.

În față miere și în dos fiere.

În gură cu Dumnezeu și în inimă
cu dracu.

Ziua fuge de bivoli și noaptea
apucă pe dracu de coarne.

În cuibul smeritului locuște dracu.

În față te netezește și în dos te
cioplește.

Cu lingura îți dă dulceața și cu
coada ei îți scoate ochii.
Lup îmbrăcat în piele de oaie.

Povestea vorbii

Un împărat oarecare
Avea un cal bătrân tare,
Care picioarele sale
Abia le târă pe cale,
Și-abia putea roade fânul,
Ca și cojile bătrânul.
Dar pentrucă îl iubise
De bine ce îl slujise,
Și-l scăpase în răsboaie
De oarecare nevoe,
Se milostivi 'mpăratul
Să-și slobozească soldatul,
Ca să umble 'n bună pace,
Singur ori pe unde-i place.
Și ca să-l cunoască bine
Când îl va vedea ori cine,
Li făcu o haină 'n spate
Cu multe fețe schimbate,
Albăstirii, verzi, galbeni, roșii,
Cum se 'mbracă comicoșii,
Și-așa după ce-l îmbracă

Porunci ca să-i mai facă
Și potcoave în picioare
De oțel scânteitoare
Ca mai mulți ani să trăiască
Pietri să nu le tocească.
Făcându-se aste toate
Poruncește-apoi de-l scoate
Afară pe câmp să pască
Și-unde-o vrea să locuească.
Umblând dar în astfel calul,
(Precum îi spuserăm halul),
Când cobora pe o vale
Se 'ntâlni cu el în cale
Un leu care în viață
Nu văzuse cal în față.
Pe loc el cum îl zărește
Se spăimântă, se 'ngrozește,
Și de frică 'ntr'o suflare
Se și 'ntoarse 'n fuga mare,
Strigând: fugiți, fugiți toate
Hiare care 'ncotro poate,
Că vine fără zăbavă
O jiganie grozavă,
Și de-i vom intra în ghiare
Vom peri cu mic cu mare.
Un lup care-l auzise
Și cu totul se 'ngrozise
Vine la dânsul în grabă

Și tremurând îl întreabă:
Ce e? ce strigi! o minune!
Cine te gonește, spune?
Leul abia se oprește
Și răspunzând îi vorbește:
Lupule, nu este bine
Vine peste noi ce vine,
Nu știu să o spui p'anume,
Că n'am mai văzut pe lume.
Ce fel e? întreabă lupul,
Cum și 'n ce chip are trupul?
Leul începu să zică:
Iți spuiu pe scurt, că mi-e frică
Zăbovind cu vorbă lungă
Nu cumva să ne ajungă.
Nu departe coala 'n vale,
Tocma 'n potecile tale,
Este o namilă mare
Tot pestriță pe spinare,
Capu-i este lung și botul,
Gura-i te 'nghite cu totul,
Pielea-i e împestrițată
Până la coadă bălțată.
Nu-i băgai seamă la alte,
Dar picioare are 'nalte,
Și din ele fulger scoate
Maica mea, că multe poate!

C'un cuvânt e o nălucă,
 Când o vezi groaza te apucă.
 Lupul zise : fii pe pace,
 Nimica nu ne va face,
 Lucrul de spaimă nu este,
 Că eu namile de-aceste
 Multe în zilele mele
 Am petrecut prin măsele.
 Te 'nșeli, lupule, el zise,
 Ție-ți pare că spui vise,
 Dar vedeà-vei tu acuma
 Rău cum ți se 'nfundă gluma.
 O Doamne ! îi zise lupul,
 Nu-i pot vedeà d'aci trupul!
 (Și se 'nalță din picioare
 Să vază zări-l-va oare).
 Leul zise : vin la mine
 Să te înalț, să-l vezi mai bine.
 Și apuncându-l în brațe
 Il strânse 'n ghiare de mațe :
 Lupul având urdinare
 Il trecu... biet de strâns tare.
 Leul aceasta văzându-i
 Il trânti 'ndată zicându-i:
 Tu nici nu-l văzuseși bine
 Și 'ncepu să dea din tine,
 Dar dacă-l vedeai ca mine ?

Atunci mureai, vai de tine!
 Zicând aceasta îl lasă
 Și fugi 'n pădurea deasă.

*
 * *

Mulți să sperie de nimica,
 Ș'apoi și 'n alți bagă frica.
 Te miri ce își fac nălucă
 Și frigurile îi apucă.
 Astfel de oameni în lume
 Au născocit spaime sume:
 Strigoi, stafii, pe murgilă,
 Miazănoapte și zorilă,
 Și-alte multe ca aceste,
 Care nici a fost nici este.

Despre împrumutare

Cine bate la poarta altuia trebuie
 să bată și la poarta lui, însă
 Când îi dai îi fată iapa, când îi
 ceri îi moare mânzul,
 Dai cu mâna și alergi cu picioa-
 rele.

Dai, n'ai.
 Pe cine nu-l lași să moară nu te
 lasă să trăești.
 Tu umbli după el cu mila și el
 dună după tine cu pila, d'aia
 Odată vede nașul buricul finului.
 Milă 'mi e de tine, dar de mine
 mi se rupe inima.
 Cămașa e mai aproape de piele.
 Cu rudele să bei, să mănânci, da-
 raveră să n'ai.
 Arde lumânarea noastră și facem
 socoteala voastră.
 Câinele îmbătrânește de drum și
 nebul de grija altora.
 Cine plânge pe altul, ochii lui își
 scurge.
 Imprumuți pentru dobândă și pierzi
 și capetele.
 Pentru un cuiu perzi potcoava.
 Dacă n'ai treabă fă-te martor,
 dacă ai bani mulți fă-te chezaș,
 pentru că
 Datoria nu moare niciodată.
 Sacul finului e tot nou.

Povestea vorbii

Unul se împrumutase dela finul
 său c'un sac
 Rupt, prăpădit, plin de petici ca
 al unuia sărac.
 După ce-și isprăvi treaba înapoi
 nu i l-a dat
 Ci ca pe o treanță veche într'un
 colț l-a aruncat.
 După ce trecuse vreme finul său
 la el mergând
 A cerut ca să-i dea sacul, cam
 cu rușine zicând :
 Nașule, mai ții prin casă acea
 ruptură de sac,
 Că uneori și cu dânsul te miri ce
 trebșoară fac.
 Nașul, care nu 'ngrijise de un ast-
 fel de sac rău,
 Căutând și negăsindu-l zise către
 finul său :
 E-ei ! fine, cine știe unde-o fi el
 aruncat !
 Că eu până mai deunăzi îl vedeam
 colea sub pat.
 Finul pe loc schimbă vorba zi-
 când : ce ? mă lași sărac ?

S'a perdut! și erà, Doamne, o bună
nătate de sac!

De aceea dar

Cine are barbă să-și cumpere și
pieptene, căci

Iei c'o mână, și dai cu alta, ș'apoi
Dela un rău platnic și cu cenușa
depe vatră să te mulțumești.

Despre stăpân și slugă

Mai bine să fii stăpân mic decât
slugă mare.

Am plecat să-mi cat stăpân, dă
Doamne să nu gădesc.

Cine se face oaie îl mănâncă lu-
pii, căci

Nu poți cu buretele să bați piron
în părete.

Să fii bun unde se poate.

Bate fierul până e cald, dar și
Fierul rău cât să-l bați e de geaba.

Cine de cuvânt nu înțelege, nici
de ciomege, însă

Miluește câinele de vrei să-ți fă-
tâe coada, și

Netezește mâța de vrei să-ți ri-
dice coada.

Nu-ți sumuța câinele cui ai mân-
 cat pâinele.
 Tu mare, eu mare, cine să tragă
 cismele?
 Mielul blând sugă dela două
 mume, dar
 Cine se bagă fără tocmeală ese
 fără socoteală, de aceea
 Fă ochii în patru.
 Nu te rezima pe stâlp putred, să
 știi însă :
 Sita până e nouă se pune în cuiu.
 Mătura veche ajunge la grajd.
 Armăsarul când îmbătrânește a-
 junge la râșniță, iar
 Calul bun se vinde din grajd, căci
 Mai bine cu un vrednic la pagubă
 decât cu un nevoiaș la câștig, dar
 Incarcă-ți dobitocul până unde îi
 e sorocul,
 Nu umbla să-i iai pielea de viu.

Povestea vorbii.

Unul totdeauna nevasta-și certa,
 O făcea lenoasă și îi imputa,
 Căci nu găsea seara gata de cinat
 Ci îi puneă masa cât de amânat.

Ca viind ea seara să-l găsească
 sfânt,
 Pentru cel mic lucru să n'aibă
 cuvânt.
 Deci având o găscă ce de mult
 clocea
 Și găraia 'n ușe, strigare făcea,
 El ca să o 'mpace dă cu grabnic
 pas,
 Ia un codru rece de-a seară rămas,
 Ii tărămitează ș'aruncă să-i dea,
 Și ce să mai facă mereu se gândea.
 Când iacă purceaua vecinului, zi,
 La merticul găștii hop! se repezi.
 El ca s'o gonească c'un lemn a-
 runcă,
 Și 'n locul purcelii pe găscă culcă.
 Foc se necăjește și ia 'ntr'acel ceas
 Și'nchide purceaoa, să-i facă ispas.
 Acum vrând să-și spele obiala
 la râu,
 Ia și putineiu, îl leagă c'un brâu,
 Il atârnă 'n umăr cu o mână dând,
 Și 'ntralta c'un codru, se ducea
 îmbucând,
 Câte-și trei odată vrând a isprăvi,
 Altfel avea frică că s'o zăbovi.
 La râu dacă merse, obiala 'nmuia,

O scăpă din mână și apa i-o ia,
 Să pleacă la dansa, ea se duse
 în not,
 Varsă putineii și se umple tot.
 Se desbracă 'ndată și rămase gol.
 Hainele își spală de lapte, nomol,
 Apoi le întinse la soare de rând,
 De necaz și ciudă mereu înjurând.
 Așteptând acuma pân' a se uscă,
 Căldura îl trase de a se culcă,
 Și prinzându-l somnul, un alt om
 viind
 I le fură toate și-l lasă dormind.
 El dacă se scoală numa 'n piele
 gol,
 Se uită cu ochii împrejur, ocol,
 Și văzând sărmanul că i-a mers
 tot rău,
 Zise întru sine: eu sunt nătărău!
 Ce-mi trebuia mie singur să mă
 bag
 La ce nu mi-e treaba, ș'astea să
 le trag!
 Vorbind el aceste la cer s'a uitat
 Și soarele-l vede că-i pe scăpătat,
 Așa ce să facă? îndată s'a dus
 Și la cuibul găștii peste ou s'a pus,
 Socotind acuma el a le cloci

Și să nu le lase pân' se vor răci.
 Iaca și nevasta dela câmp sosi
 Și văzând că gata nimic nu găsi,
 Incepu să zică: vezi bărbatul meu
 Le lasă pe toate să le fac iar eu.
 Și el cine știe cu cine din sat
 La cârciumă sugă și-o să-mi vie
beat!

Ea s'apucă dară ca și pân' acum,
 Vacă, oaie, toate strânge depe
drum,

Aleargă la apă, aduce pe loc,
 Și de mămăligă pune vas la foc,
 Merge 'n magazie să cearnă mă-
laiu,

Când deschide ușa: aolio și vaiu!
 Că purceaua care o 'nchisese el
 Mălaiu nu lăsase nici un pumnice.
 Vase răsturnase, vărsând și mân-
când,

Cepuri destupase, trupu-i scârpi-
nând.

Cu un cuvânt toate stricate gă-
sind

Eși ca să văză ce-o mai fi lipsind
 Și prin întunerec pe când ea tre-
cea

Pe lângă bărbatu-și unde el clocea,

O ciupea de haină mânilor 'ntin-
zând.

Sâsâia la dânsa, ca găscă făcând.

Ea deocamdată seamă n'a luat,

Dar ciupind-o iară la el s'a uitat,

Și strigă: dar asta! ce lucru dră-
cesc!

El iar: si-î! zise, fugi că eu clocesc!

Auzind ea zise: bărbate, tu ești?

Și cine te puse aici să clocești?

— Taci; să tac nevastă, nu-mi
mai zi nimic,

Că m'am prins cu tine, nu tu, ci
eu stric.

Dacă n'ai putere nu întărâta gâl-
ceava.

Despre iuțeală și îndărătnicie

Pe omul rău umbli să-l îmblân-

zești și mai rău îl îndrăcești, el

Pentru o muscă își dă palme, dar

Oțetul tare vasul său își strică.

Răul ce 'l poate face singur nu

i-l poate face nimenea, căci

Orice apucă se usucă.

Ii sporește ca la rac.

Umblă să se cârpească și mai rău
se sparge, pentrucă
Graba strică treaba.

Cu încetul se face oțetul.

Cu răbdare și cu tăcere se face
agurida miere.

Două pietre tari nu pot măcina bine.

Cine se grăbește ostenește.

Incet, încet departe ajungi.

Lucrul bun anevoe se dobândește.

Copacul mare numai dintr'o aș-
chie nu se taie, de aceea

Nu te grăbi ca fata mare la ar-
gea, și ca văduva la măritat.

Nu te iuți ca piperul, că

Văcarul s'a mâniat pe sat și trei
zile n'a mâncat.

Povestea vorbii

Un văcar adese tot se mânia

Pe săteni, dar satul nimic nu știa.

Așa el odată iar s'a mâniat

Și o zi întreagă nimic n'a mâncat.

Șeara dacă vine la nevasta sa,

Și crezând că lumii de asta-i păsă,

O 'ntrebă zicându-i: ce ziceau
prin sat?

Le păsa de dânsul că el n'a
mâncat ?

Nevasta lui çare erà ca și el,
Prea cu minte mare ca de copăcel,
Ii zise : zău nu știu, ei nu mi-au
vorbit,

Poate și pe mine s'or fi necăjit,
Că ori câți cu carul pe la noi treceau
Asupră-mi nici ochii nu și-i în-
torceau :

Ci-și biciuiau caii, boii își băteau,
Și așa, pesemne, necazu-și scoteau.
Fie, el îi zise, tot nu mă împac,
Nu mânânc nici mâine, și necaz
le fac.

Ca să știe satul mânios ce-am fost!
Așa el se duse ca un sec și prost.
Seara iar întreabă : ce-au mai zis
de el !

Și ea îi răspunse tot în acel fel.
El iar se 'ntărâtă cum o auzi,
Și nu mânânc, zise: nici a treia zi.
Dar răsbindu-l foamea n'a mai
întrebat,
Ci îi părea miere codrul cel uscat.

Despre căsnicie

Ce mi-e drag fuge de mine și u-
râtul calea-mi ține.

La o fată mare și un măgar îi
sbiară la ușă, pentrucă
Și măgarul se vinde în oborul
armăsarilor.

Cine caută prieten fără cusur,
fără prieteni rămâne.

Cum îți va fi norocul.

Fă-mă prooroc să te fac cu noroc.

Fă-mă mumă cu noroc și mă a-
runcă 'n gunoiu.

Nu căuta și lănoasă și lăptoasă și
să vie și de vreme acasă, că

Cine alege culege.

Caută soție să-ți placă ție, iar nu
altora, că

Nu e frumos ce e frumos, ci e
e frumos ce-mi șade bine, și

Nu bun ce e bun, ci e bun ce-mi
place mie.

Cu funia altuia nu te lăsa în puț.

Milă de silă și dor de zor nu se
poate.

Dragoste cu sila nu se face.

Omului cu sila poți să-i iai, dar
să-i dai nu poți.

Unuia îi place popa și altuia preo-
 teasa.
 Cinci degete sunt la o mână și
 unul cu altul nu se potrivesc.
 Nevasta bună e bărbatului cu-
 nună, iar
 Muerea care nu vrea să plămă-
 dească toată ziua cerne.
 Nebunul pe mai marele său nu îl
 cunoaște.
 Tu îi zici rasă, ea îți zice tunsă.
 mulți zic că
 Găinabătrână face zeama bună, dar
 Te pupă în bot și îți ia din pun-
 gă tot.
 Nu crede, bărbate, ce vezi cu o-
 chii, crede ce îți spui eu, și
 Te îmbrobodesce ca p'o muere.
 Toate fofoloagele își așteaptă no-
 roacele, și
 Poama bună porcii o mănâncă, că
 Osul gol nici câinele nu-l roade.
 La copacul fără poame nimeni
 nu aruncă piatră, deși
 Ce e frumos la toți place, se în-
 tâmplă însă
 Pe deasupra frumos și înăuntru
 găunos.

De departe trandafir și deaproape
 borș cu știr, și
 De departe calu-ți bate, de a-
 proape ochii îți scoate, dar
 Cine n'are frumos pupă și mu-
 cos.

Poale lungi și minte scurtă.
 Aduci pe dracu cu lăutari în casă,
 însă
 Dacă ai intrat în cușcă trebuie
 să cânti cocoșește, zice ci-
 neva, că
 Muerea ne certată e ca moara
 neferecată.

Bărbatul să aducă cu sacul, mu-
 erea să scoată cu acul, tot să
 isprăvește, dar și
 Omul de hoțul din casă nu se
 poate feri, dar și
 Bărbatul temător își învață ne-
 vasta hoinară și stăpânul scump
 sluga hoată, e o vorbă.

Sărută pe oarba, dar îi caută și
 în ochi, unii sunt:
 Unde vede muere parcă îl lipești
 cu miere, și unele:
 Câți cu nădragi toți îi sunt dragi,
 zicând

Unde nu e bărbat în casă nici
 mămăligă pe masă, și că
 Bărbat bun și usturoiu dulce nu
 se poate, și
 Rău e cu rău, dar e mai rău fără
 rău, unele iarăși zic că
 De cât să mănânc mămăligă cu
 unt și să mă uit în pământ,
 mai bine să mănânc pâine cu
 sare și să mă uit la el ca la
 soare, iar altele:
 Bărbatul să fie puținel mai fru-
 mos de cât dracul, de aceea
 Și pentru calul șchiop se găsește
 chiriaș.
 Cine se bucură la avere ia fără
 plăcere:
 Scoală tu să șez eu, taci tu să
 vorbesc eu, și apoi
 Cine încalecă măgarul să-i sufere
 și năravul.
 Decât să-și păzească cineva ne-
 vasta mai bine crângul cu epu-
 rii, c
 Ca pisica sapă și învelește, că
 Precum e firea și nărvirea.
 Uită-te la mumă-sa și cunc
 pe fie-sa.

Pe lângă un măr putred se strică
și cel bun.

Până nu încaleci calul nu îi cu-
noști năravul.

Până nu pui cu omul în plug nu-i
cunoști hoii cum trag.

Unde e dragoste multă e și urâ-
ciune multă.

Cine se prinde în horă trebuie să
tragă danțul.

Cine cade de sine nu se plân-
ge, și

Cine cade în gărlă nu se mai fe-
rește de ploae.

Povestea vorbii

O văduvă în vârstă, bătrână, sbâr-
cită.

Cu doi dinți în gură, barba as-
cuțită,

Nas cât pătlăgeaoa, la vorbă 'n-
țepată,

Cu ochii ceacără, gura lăbărțată,

Fruntea-i cucuiată, fața mohorâtă,

Peste tot negoasă și posomotâtă,

Umbla 'ntunecată și tot înorată,

Nu o vedeă nimeni să răză vr'o
 dată,
 N'o puteai cunoaște când e mul-
 ținută,
 Că ea 'n toată vremea eră ne-
 căjită.
 Nu putea ei nimeni să-i între în
 voe,
 Sbiera până 'n noapte chiar ca
 o strigoae.
 Cu nimenea 'n lume nu s'avea ea
 bine,
 Se certa cu sine, când n'avea cu
 cine.
 Slugi, câine, pisică bătea cu su-
 dalme,
 Și pentru o muscă își da 'n o-
 braz palme.
 In scurt nu ajunge omului viață
 Ca să-i spue toate din fir până
 'n ață.
 Că d-ar fi (cum zice lumea o zi-
 cală),
 Cerul tot hârtie și marea cer-
 neală
 Ca să se descrie ar fi puținele
 Toată istoria astei mueri rele.

Dar deși în ast-fel erà cum am
zis,
Și cele mai multe nu i le-am mai
scris,
Tot se măritase pân' aci odată.
Și să se mărite erà iar rugată,
Că erà vestită și în stambă dată
De văduvă grasă, putredă bogată,
Și pentru avere tocma ca nebunii
Să 'mbulzeau s'o ceară văduvii și
junii,
Nu-i căuta chipul, nu-i căutau anii,
Toată frumusețea îi erà ei banii.
O văduvă însă când vrea după lege
Cu a doua nuntă capul său să-și
lege,
Ea atuncea zise cum că se însoară,
Iar nu se mărită pentru-a doua
oară,
Și caută 'n lume bărbat să gă-
sească
Ca pe o muere să-l îmbrobodească.
Ea să fie mare și ce-o vrea să facă,
Bărbatu-i la toate ca mută să tacă.
Și dacă găsește vreun lă-mă mamă,
Nu vede, n'aude și nu-i bagă seamă,
De părere bună pe care 'ntâlnește

Un arțag, o pală, de cam cert din
 gură,
 Și nu totdeauna aceasta îmi vine,
 Ci numai de față când e oarecine,
 Sau când stau de vorbă la vreo
 adunare,
 Din ceva atuncea țandăra îmi
 sare,
 Și încep îndată ca să-mi cert băr-
 batul,
 Să-l fac de ocară față cu tot satul.
 Iar el la necazu-mi îl voesc să
 tacă,
 Să-mi sufere toate, nimic să nu
 'mi facă.

Ii cer dinainte condiția asta,
 Dacă mă primește eu îi sunt nevasta.
 Câți auzeau d'aste fugeau ca de
 ciumă,
 Li se tăia pofta de astfel de glumă.
 Mai pe urmă însă își găsi ea unul,
 Cam lovit cu lioca, făcând pe ne-
 bunul.

Și-i trimise vorbă că el o primește
 In felul ce zice, și cum ea voește;
 Dar îi dă să știe că din întâm-
 plare
 Și el fără voie-i un pârțag mic are.

Care în an numai odată îi vine
 Și ca și un praznic într'o zi îl
 ține.

Și, el cum se leagă să-i rabde ar-
 țagul

Și ea să se lege să-i rabde păr-
 țagul.

Spuindu-i aceste, zise ea 'ntru
 sine :

Zău că nu se poate din așa mai
 bine !

Nu e lucru mare într'un an odată
 Un părțag, cum zice, și lui să-i
 abată.

Și cu chipul ăsta dacă se legară
 Amândouă îndată se și cununară.
 Mireasa acuma găsindu-și norocul
 De părere bună nu o 'ncăpea lo-
 cul :

Iși pierduse cumpătul

Ca țiganul umbletul.

Și luând la masă de coadă pur-
 ceaua,

Cum era strâns satul făcu și saf-
 teaua,

Vr'o câteva vorbe trânti după
 lege,

D'ale nodoroase, ca niște ciomege.

Ginerele însă trebuia să tacă,
 C'ăşa se legase, n'avea ce să facă.
 Făcând ea safteaua îi păru mult
 bine,
 Văzând că bărbatu-i legătura-şi
 ţine,
 A doua zi iară şi urmă obiceiul,
 A treia zi încă şi mai cu temeiu.
 Iar el la nici una cheful nefrân-
 gându-i,
 Le suferea toate în gându-şi zi-
 cându-i :

„Lasă să tae dracului bureţi.

„Lasă să se scalde în apele ei.

„Lasă să-şi alerge calul cât o vrea.

„Lasă să latre ca căţelele la lună.

„Acum e la largul ei şi la strâm-
 tul meu.

„Până mi-o veni şi mie palele ne-
 bune.

„Ii tai eu din unghişoară

„Eu îi sunt doftorul ei

„Cum îşi aşterne aşa va dormi.

„Muerea, poale lungi, minte scurtă.

„La baligă moale puţinică apă
 trebue.

„Cu vreme şi cu pae muşmulele
 să moae.

C'asa ne legarăm, și mult n'o
să ție.

— Mă rog bărbățele! mai stăi!
contenește!

Stăi să ne 'nțelegem, puțin odih-
nește!

Eu îmi întorc vorba, puiu lacăt
la gură,

Dacă e pricina pentru legătură.

— Nu, dragă nevastă, năravul din
fir

Lesne nu se poate s'aibă lecuire.

— Mă rog, bărbățele, dă puțin cu
milă,

Că nu știu bătae de mică copilă,
Aoleo, ajunge! aoleo, mă lasă!

Văz eu că cu zapis nu să ține
casă.

Mă leg, mă jur ție, că d'azi îna-
inte

Nu-ți voi mai răspunde nici două
cuvinte.

Ei bine, el zise, dacă-ți lași ar-
tagul,

Iacă și eu dară îmi opresc pârtagul.

Numai îți păzește cum zici ju-
rământul.

C'apoi iar îmi vine (să păzească
sfântul).

Așa ei d'atuncea cu pace trăiră,
Și singuri aceasta o și povestiră.

Despre negoț

„Prăvălie cu chirie, și marfă pe
datorie.

„Negustor greu ca fulgul pe apă,

„Cumpără d'o para două și le dă
la o lăscae nouă.

„Nu se alege câștigul din pagubă.

„De azi până mâine numai pen-
tr'o pâine, numai să-i zică ju-
pâne, mulți zic:

„De cât slugă mare, mai bine stă-
pân mic, dar

„Omul până nu slujește, stăpân
nu ajunge.

„Omul e născut ca să umble și
pasărea ca să sboare.

„Chiria deșteaptă pe chirigiu și
drumul pe călător, însă

„Baba călătoare n'are sărbătoare.

„Mult umbli, multe înveți, mult trăești, multe vezi.

„Găina care clocește nici o dată nu e grasă, dar și

„Piatra care se rostogolește din loc în loc nu prinde mușchi.

„Cine schimbă stăpânii slugă îmbătrânește.

„Stăpân nu poți ajunge dar slugă când vei vrea, dar însă

„Negustorul fricos nici nu câștigă nici nu păgubește.

„La multe cine gândește nici una nu isprăvește.

„Cine aleargă după doi iepuri nici unul nu prinde.

„Omul vrednic se face luntre și punte și trebuie să iasă la liman.

„Din piatră seacă scoate banul, iar

„Omul nevoiaș se îneacă pe uscat,

„Țiganul când a ajuns la mal atunci s'a înecat.

„Te tocmește dușmănește și plătește omenește, iar nu

„Bună învoială, rea tocmeală, ci,

„Pune aici, bagă aici, decât pe urmă

- „Prinde orbul, scoate-i ochii.
- „Dacă risipești meiul anevoe îl
aduni.
- „Verși cu pumnul și aduni câte
unul.
- „La copacul căzut toți aleagă să
tae crengi.
- „O boală dacă vine la om strigă
către celelalte: săriți că l-am
prins!
- „Barba las-o să se ducă, capul să
trăiască.
- „Greu la deal, rău la vale, dar
- „Nu mi-a nins ca să nu-mi de-
gere, nici mi-a plouat ca să nu
mă ud.
- „Cine are mult, de multe ori vine
vremea să n'aibă nici de cum.
- „Unde a mers miia, meargă și suta.
- „Orzul îl ară boii și-l mănâncă
caii.
- „Lupul mănâncă și din oile nu-
mărate.
- „Unde e marfă trebuie să fie și
pagubă.
- Marfa gata bani așteaptă, și
Apa trebuie să vie la matca ei.
La toate, urma alege.

- „Stie Dumnezeu al cui e sacul cu
făina și podul cu slănină.
- „Omul nu moare de câte ori se
bolnăvește.
- „Ce-am avut și ce-am pierdut.
- „Cine nu e dator e destul de bo-
gat, însă,
- „Nu e după cum va omul ci după
cum va Domnul.
- „Necazurile sunt pentru oameni
și oamenii pentru necazuri.
- „Cu nădejde omul nu moare, dară
datornicul zice :
- „Slavă lui Dumnezeu am să dau
n'am să iau. Eu
- „Nu o să mă omor singur ca Iuda.
- „Capul să trăiască, bețele curg.
- „Decât bogat și bolnav mai bine
sărac și sănătos.
- „Mai bine sărac și curat.
- „Munca e comoară.

Pecustea vorbii

Unul când a tost să moară
Fii săi toți într'un ceas
Viind patu-i înconjoară
Si-l întreabă de rămas.
Zicând : Tată ești slab foarte

Și-adiata nu ți-o faci ?
 O să te apuce moartea
 Și nimic nu ne spui, taci ?
 Noi mai întâi de ertare
 Am venit să te rugăm
 Și așa și pentru stare
 Indrăznim să te 'ntrebăm,
 Căci pe lângă astea toate
 Câte ți-a dat cel de sus,
 Să n'aibi și strâns nu se poate
 Deoparte undeva pus ;
 Fiindcă aici prin case
 Știm prea bine că nu sunt,
 Și e păcat să se lase
 Să rămâie în pământ.
 Noi tată nu-ți cobim moarte,
 Ci pe Dumnezeu rugăm
 Sănătos să te mai poarte,
 Să trăești ne bucurăm.
 Dar a omului viață,
 După cum singur spuneai,
 Se ține 'ntr'un fir de ață,
 Și se rupe când gând n'ai.
 Cât mai vârtos când e 'n boală,
 I se poate proroci
 Că ori moare, ori se scoală,
 Nimeni nu poate ghici.
 De ți-e frică a ne spune,

Nădăduind să trăești,
Ca să scrie deci tu pune
Acea ce tăinuești.
Nu poți zice că n'ai stare
Căci știm că sarac nu ești,
Poate dovedii oricare,
D'ei vrea să tăgăduiești.
Vestea e în țară sfoară
Că ești putred de bogat,
Și c'ai găsit o comoară,
O povestesc toți din sat.
Ba ei numără și anii
Când n'aveai pară de ac,
Și acu te joci cu banii
Turnându-i din sac în sac.
Dar ori și cum nu ne pasă,
Zică lumea or ce vrea,
Fiecare ntr'a sa casă
Zice și bună și rea.
Noi știm că un bun părinte
Copiii nu-și va urî,
Să-i lase fără de minte
Săraci a se amări.
Copiii mei, el răspunse,
Bogat e numai cel sfânt
Ș'are mii comori ascunse,
Pe fața ăstui pământ.
Și cel ce înădușește

Tot într'una căutând
Acela comori găsește
Cu sânguință săpând.
Mulți nerozi găuresc pământul
Comori în el căutând,
Dar neștiind cum, pasc vântul,
Surda și 'ndeșert umblând.
Comoara nu se găsește
Când ici, când colea săpând,
Ci lesne se nemerește
Când iai pământul de rând.
Și'n adânc nu e băgată
Pe om mult a-l obosi,
Ci d'o palmă e 'ngropată,
Ca să o poată găsi.
Și de-aceea de vă place
Ca să vă îmbogățiți
Cum am făcut eu veți face,
S'ascultați, să auziți:
Eu vrând să caut comoară
Și'n deșert să nu muncesc,
Cumpărai o moșioară,
Dorința să-mi izbândesc.
Și o apucați d'alungul
Să caut comoara 'n ea,
Când cu sapa când cu plugul
O săpai cum trebuia,
Ș'adevărat astă treabă

Mă osteni 'n acel an,
Inșă numi-a fost de geabă,
Că tot găsii un borcan.
Apoi cumpărai bucate
Și locul cât îl săpai,
Il semănai jumătate,
Dincolo viță băgai.
Rodind țarina și viia
Am luat grâu, orz și vin,
Iar suta-mi aduse miia,
Sau un borcan cu vârf plin.
Ci acum acea comoară
Fără nici un scăzământ,
O am tot pe-o moșioară
Ingropată în pământ.
De voiu muri, împreună
Veți merge s'o căutați,
Săpând cu 'ngrijire bună,
Moșia să n'o stricați ;
Și faceți zic cum e bine,
Adică de rând săpați,
Ca să puteți ca și mine
Rod dintr'însa să luați.
Abia pân' aci el zise
Și ostenind încetă,
Adormi, ochii-și închise,
Și nu se mai deșteptă.
Feciorii lui s'apucară,

(După ce l-au îngropat),
Pretutindenea cătară,
Loc n'au lăsat nesăpat.
După ce se necăjiră,
De nici un borcan n'au scos,
Locul cel săpat porniră
Și-l semănară frumos.
Din care cu 'mbelșugare
In acel an rod luând
Făcură o sumă mare,
Cu preț bun toate vânzând.
Atunci ei cu păreri bune
Frățește banii 'mpărțind,
Le-a venit înțelepciune,
Și le-a zis unul zâmbind:
Vedeți fraților comoara
De care tata spunea;
Borcanul e moșioara
Și banii care-i avea.
Adică: lucrând pământul
Scoatem comoara din el,
De muncă i-a fost cuvântul,
Nu cum noi gândeam altfel.
Munca e comoara mare
Ce stă îngropată 'n pământ,
Care sfârșit nu mai are,
Din porunca celui sfânt.
Și dacă nevoitorul

Cu nădejde va săpa,
 El își va dobândi dorul
 Comoara a desgropa.
 Munca pe om nici odată
 Nu-l lasă a flămânzi,
 Când cu firea 'mbărbătată
 Noaptea o va face zi.
 Așa dar d'aci 'nainte
 Să nu ședem lenevoși,
 Ci cum ne-a dat tata minte
 Să muncim mai inimoși.

Despre laude .

- „La părul lăudat cu sacul mare
 să nu te duci.
 „Când ești poftit la o masă pleacă
 sătul de acasă.
 „Nepoftitul scaun n'are.
 „Găina care cântă seara, dimi-
 neața n'are ouă.
 „Lauda de sine pute.
 „Cine se laudă, se ocărăște pe
 sine.
 „Lumea să te laude, câinii lasă
 să te latre.
 „Pe mine câți câini m'au lătrat
 toți au turbat.

„Ia-l depe mine că-l omor.
„Laudă-te gură că pumnii cură,
„Când eram la mama și eu știam
 să cos, că mama împungea și
 eu trăgeam acul.
„Tot Țiganul își laudă ciocanul.

Povestea vorbei

Mergând la bâlciu un Țigan
Se 'ntâlnește c'un țăran,
Zi stând se rugă de el,
Zicându-i : măi Românel?
Tot mergi la ăl bâlciu în deal,
De ce nu-mi lauzi ăst cal?
Fă-l tânăr, fă-l mânzuleț,
Ca să-l pot vinde cu preț.
Fă-mi ăst bine, Românel!
Că ți-oi drege vr'un ciurel,
Ori ți-oi pune vr'un potlog,
Laudă-l, așa mă rog!
Țăranul, un meșter bun
D'ăi care palavre spun,
Ș'altă treabă ne având
Cu Țiganu 'n bâlci mergând,
Stătu cu el în obor
Să-i fie lăudător.
Si zăbovind el câtvași

Iată vine ș'un geambaș,
Care erà iar Țigan,
Geambaș fără nici un ban.
Privi calul colea, ici,
Ii dă de încerc un bici,
Și la dinți dacă-l cătă:
Cât îmi ceri, îl întrebă,
P'astă mârtoagă de cal,
Bună de-aruncat la mal?
Românul care-aci sta
Și la dânsul asculta,
Ce? jupâne, zise el,
Nu te uita că-i ast-fel,
Uite, sboară ca un zmeu,
N'am bani că l-ași luà eu.
Intrece chiar armăsarul,
N'are ce-i face ogarul.
Să-ți spui drept păcat că-l vinde.
Dar nici pe stăpân nu-l prinde,
Că nici nu-i știe merchezul
Și să-i pipăe lui miezul.
El e stăpân, cum vezi bine,
Și tot nu-l știe ca mine.
Mergi cu el la vânătoare
Și uite, îți fac prinsoare,
Epurile 'n pârlitură
Dai cu el prin arătură
Și în fuga lui a mare
Il prinzi cu mâna călare.

Țiganul ce l-a adus
 Și să-l laude l-a pus,
 Cum căscă gura la el
 Și îl auzi ast-fel,
 Zise: zău! uită-te aici,
 D'ar fi calul meu cum Țizici,
 Că e armăsar și mânz,
 Pe-a mea lege, nu-l mai vânz.
 Dar geambașul neaș hoț,
 Deprins la așa negoț,
 Stăi, zise, să-l încerc eu,
 Să-mi dau și cuvântul meu.
 Și cum l-a încălecat
 Drept la Giurgiu a plecat.
 Ei au rămas așteptând
 Cine știe până când,
 (Lăudărosul râzând,
 Și vânzătorul plângând).
 Și săracul păgubaș
 Tot căutând pe geambaș,
 Il găsi după un an
 În cărciuma unui han.
 Și ducându-l în obezi
 La ispravnic cu dovezi
 Pentru calul cel furat,
 Ispravnicul l-a 'ntrebat:
 Ce ești, Țigane?—Geambaș.
 — Dar calul cum îl furași?

— Să mă bată Dumnezeu

D'oi fi furat calul eu,

Calul zău e vinovat,

El pe mine m'a furat.

— Auzi, auzi, cal mișel!

Cum te-a putut furà el?

— Coconașule! să-ți spui,

Eu vrând pe el să mă pui

Să fac împrejur un cerc,

Să văz cum e, să-l încerc,

El, cum l-am încălecat

Spre Giurgiu a apucat,

Și fugi! fugi! pogoară, urci,

Ca să mă vânză la Turci,

Când la Giurgiu ne-am văzut

El turcește n'a știut,

Ci cât știam eu nițel

Ceat, pat, l-am vândut pe el.

Despre tăgădueli și daruri

„Ce e în mână nu e minciună.

„De cât o mie de vrăbii pe gard
mai bine una în mână.

„De cât la anul un bou mai bine
azi un ou,

- „Tragi nădejde ca spânul de barbă,
mai bine să zici:
de făgăduială am o ladă în-
desată cu genunchele.
- „Caprelor, mugurul ăla voi o să-l
mâncăți.
- „Trăește murgule, la Paști iarbă
verde să paști.
- „Făgăduiala dată e datorie curată,
de aceea
- „Nu făgădui ce nu poți împlini,
că
- „Pe unde ese cuvântul ese și su-
fletul.
- „Înțeleptul făgăduiește și nebu-
nul trage nădejde,
- „Un nebun aruncă o piatră în
gârlă și o mie de înțelepți nu
pot să o scoată.
- „Numai miere zicând, gura nu se
îndulcește.
- „Vorba asta e de când cu moșii pu-
trezi.
- „Dar la dar merge și cinstea îm-
prumut.
- „Ce ție nu-ți place altuia nu face,
însă.

„Măgarul de dar nu se caută pe
dini.

„Darul nemulțumitului se ia.

Povestea vorbii

Spun că un sultan odată care des
tiptil umblă,
Eșind pe marginea mării spre a
se mai preumblă,
A văzut aci pe unul șezând și
pește undind,
Și de curiositate aproape de el viind
Incepu să-și facă vorbă și ceva
a-l întreba,
Zicând: prietene, prins-ai azi vr'un
peștișor ori ba?
Răspunse el: slabă viață, târța,
pârța, mai nimic,
Vr'o câte-va fâțișoare, după vor-
bele ce zic:
„Oaspetele nu mănâncă ce gân-
dește, ci mănâncă ce găsește, și
„Cine n'are frumos, pupă și mu-
cos,
„In pofida fragilor mănâncă frun-
zele,

„Mănâncă ghiorghinile și îngână
măslinile“.

Văzându-l golan sultanul și cu
coraj răspunzând
Ii plăcu să mai vorbească și-l
mai întrebă zicând :

Sultanul

De unde ești?

Pescarul

De unde mi-e nevasta.

Sultanul

Din ce țară? care ți-e patria?

Pescarul

Patria omului e acolo unde îi e bine.

Sultanul

Ai copii?

Pescarul

Unul în poale și altul în foale,

Sultanul

De ce ești sărac ?

Pescarul

Sunt sărac pentrucă nu sunt bogat.

Sultanul

Cum trăești ?

Pescarul

Te uită în față și mă 'ntreabă de viață.

Sultanul

Ești nenorocit !

Pescarul

Norocul se ține după mine ca pulberea după câine.

Sultanul

Mai ai acasă vre-un ajutor ?

Pescarul

Numai eu sunt topor de oase.

Sultanul

Sărac ești de fel ori scăpătat?

Pescarul

Dacă tatăl meu a fost domn și eu
nu sunt om, ce folos.

Sultanul

Te văz scăpătat și nu te plângi.

Pescarul

Cine cade de sine nu plânge.
Omul singur ceea ce-și face ni-
menea nu-i poate desface.

Sultanul

Copilul până nu plânge muma
tată nu-i dă.

Pescarul

Până vine cheful bogatului ese
sufletul săracului, că
Sătul la flămând nu crede.

Atuncea zâmbind sultanul și haz
 de dânsul făcând,
 Scoase din sân portofelul și scri-
 ind i-a dat zicând:
 Na acest bilet și du-te la vizirul
 mai curând
 Ca să-ți dea lei una mie și nu stă
 vremea pierzând.
 Luând pescarul biletul atuncea
 el a văzut
 Că a vorbit cu sultanul și nu l-a
 fost cunoscut.
 Sărmanul de bucurie rămâind în
 loc uimit,
 Târziu și-a adus aminte că nici
 nu i-a mulțumit,
 Deci alergă într'un suflet inima
 în el săltând,
 Numai de cât la vizirul a ajuns
 nepricepând.
 Intră, îi dăte biletul și vizirul îl
 citi,
 Și numărând lei cinci sute ca să
 și-i ia îl pofti, că
 „Cine împarte parte își face, și
 „Din gura lupului anevoie scoți
 întreg.

El văzând că nu-i dă suma îi
zise: apoi ce fel?
Nu scrie să-mi dai o mie? de ce
îmi dai mai puțintel?
Vizirul cu necaz zise: și ce? nu
te mulțumești?
I-ai dat cu împrumutare și nu vrei
să ți-i primești?
Și porunci să-l împingă pe ușa
cum a venit,
Zicând: nu-ți dau nici pe ăștia
dacă nu te-ai mulțumit.
Și cu câtă bucurie când venea
au alergat,
Cu atâta întristare la casa lui a
plecat.
Intâiu îi părea că sboară și de
pământ n'atingea
Și-acum par'că-l încărcase cu
plumb, așa greu mergea.
Se ducea și drumul parcă tot me-
reu i se lungea
Ca și când ceva de spate-i se a-
târna și-l trăgea.
Dacă ajunse acasă se trânti, șezu
oftând,
Și nevestei sale spuse toată 'n-
întâmplarea de rând

Pescarul

- „Nevastă! taci să tac.
- „La cuptorul cald puține lemne
trebuesc.
- „Nu ațâța foc peste foc.
- „Nu-mi tot îndrugă la verzi și
uscate.
- „Ce tot tai dracului bureți?
- „Hor, hor, hor pentru o coadă
de topor.
- „Joacă ursu la cumătru, vezi să
nu vie și la noi.
- „Vezi-ți de călți.
- „Nu-mi aprinde pae în cap, că
- „Nu ți-am fript șerpi pe burtă.
- „Omul zice și isprăvește, nu
- „Toată ziua clanța, clanța dingură.
- „Ce-am avut și ce-am pierdut?
- „Din vânt a venit, în vânt s'a
dus, cu toate aceste
- „Am nădejde la Dumnezeu.
- „Dumnezeu nu lasă pe om.
- „După întristare vine și bucuria.
- „După ploae trebuie să răsară
soare.
- „Necazul e dela dracu.
- Pescarul d'alde aceste după ce
multe-a mai spus,

A doua zi dimineață iar să undească s'a dus.
 Deci când trecu vreme multă și
 când toate s'au uitat,
 Iată iar tiptil Sultanul a eșit la
 preumblat,
 Care văzând pe pescarul și zicându-i: Merhabà
 Iarăși ca și mai nainte începu a-l
 întrebà.

Sultanul

Ai prins prietene ceva ?

Pescarul

Pe câți i-am prins nu-i am, pe
 câți nu i-am prins îi am (el vorbea
 de păduchi).

Sultanul

Ce-ai zis ?

Pescarul

Pentru o babă surdă popa nu
 toacă de două ori.

Sultanul

Scump ești la vorbă !

Pescarul

Vorba puțină și mâncarea puțină
nici odată nu strică omului.
De multe ori tăcerea e mai bună
decât răspunsul.

Sultanul

Socoteam că-i fi murit.

Pescarul

Banul rău nu se pierde lesne, și
Căinele de stârvuri nu moare.

Sultanul

Mă cunoști?

Pescarul

Nu e numai un câine scurt de
coadă.

Sultanul

Așa vorbești cu un om de treabă?

Pescarul

Gura mai lesne vorbește adevărul
decât minciuna

Numai cu un găinaț de cioară
marea nu se spurcă.

Sultanul

Nu ții minte că am mai vorbit
amândoi ?

Pescarul

Ochii ce nu se văd se uită.

Sultanul

Nu-mi dăruiești un pește ?

Pescarul

Cine cere nu pierе, dar nici nu-
me bun nu are, însă
Ceri la văduvă bărbat și ea îi
duce dorul.
De geaba n'a dat nici mama tatei.

Sultanul

Să ți-l duc acasă.

Pescarul

Nu dau eu ismene la călător.
Nu-mi spune mie la palavre de
aste.

La grădinar castraveți să nu
vinzi.

Unde aduni tu surcele eu am
tăiat lemne.

Sultanul

Mă faci dușman.

Pescarul

Ce mai jaf în ciuperci, ce?
O să-mi iei boii, să mă lași cu
carul în drum?

Sultanul

Poate să mori de mâna unui
dușman.

Pescarul

Și d-oi muri nu o să dea cu tu-
nul după mine.

Sultanul

Nu-ți place să trăești?

Pescarul

Nici n-am la ce muri, nici la ce
trăi.

Mângâerea săracului e moartea.

Sultanul

Omul cât de rău să trăiască tot
nu se îndură să moară.
Se hârșiește cu necazurile, și
Se învață ca viermele în hrean.

Pescarul

La orașul ce se vede călăuză nu
trebuie.
Mi-am văzut visul cu ochii.
Mi-a trecut făina prin traistă.
Ce-a fost verde s'a uscat, ce a'n-
florit s'a scuturat.
De acum înainte nu o să mai fac
boi bălțați.
Tot alba în doi bani.
Destul am fost topor de oase.

Sultanul

Vrei să te dăruiesc cu ceva?

Pescarul

Intrebi pe bolnav : vrei să-ți dau
pernă?
Numai bolnavii se întrebă, dar

E rău când aștepti din mâna
 altuia, că
 Bogatul mai tare se plânge decât
 săracul.
 Până să geamă boii scârție carul.

Sultanul

Numai un cerșetor de-ar fi, nu-
 mai cu zahăr l-ar hrăni.
 In sfârșit, văzând Sultanul că nu-l
 cunoaște de fel,
 Scrise un bilet și iarăși dându-l
 a zis către el:
 Na această hârtiuță, mergi la vi-
 rul cu ea,
 Că e scris așa într'însa două mii
 de lei să-ți dea.
 Săracul pescar atuncea pe Sulta-
 nul cunoscând
 Căzu, sărută pământul, multe mul-
 țumiri zicând.
 Sultanul însă cu vorbe d'astea era
 îndestulat,
 Și nici stătu să-l auză, ci îndată
 a plecat.
 Deci plecând iarăși pescarul, bi-
 letul în mână ținând,

Făcând în capul său planuri și
 așa 'n sine vorbind:
 Acum pe toți banii iarăși nedân-
 du-i de voiu vedea
 O să-ncep cu rugăciune să-l în-
 duplec să mi-i dea,
 C'atunci i-am cerut cu zorul și
 d'aia s'a supărat,
 Și gândind el d'alde astea a și a-
 juns la palat.
 Dând vizirului biletul, el taie ia-
 răși din ei,
 Și-i numără înainte numai o mie
 de lei.
 El văzând deci că-i oprește jumă-
 tate banii iar
 Incepu ca să se roage să-i mai
 dea ceva măcar :
 Să-i facă Dumnezeu parte de orice
 se va ruga,
 Să-i dea sănătate, zile, și-altele
 el îndruga.
 Vizirul de vorbe de-astea nevrând
 nici a auzi
 L-a dat afară pe bete, ca și 'n
 ceealaltă zi,
 Zicând : pe sărac d'aceea nu-ți
 vine să-l miluești,

„N'ai o pară chioară și lenea te
doboară.
„Am ajuns de poveste în țară.

Bărbatul

„Cine râde gura-și întinde.
„Gura lumii numai pământul o
astupă.
„Nu o să îndreptez eu lumea cu
umărul.
„De poale ridicate nu râde nimeni,
ci de poale călcate.

Muerea

„Intreabă pe leneșul să te învețe
minte.
„Ți-ai întins vrejul ca dovleacul
și-ai umplut lumea de castraveți.

Bărbatul

„Tronc Marico ! (așa o chema).
„Lovește-mă lele în spate, să-ți dau
un bulgăre de iască.
„Se lovi ca nuca în părete, ca mi-
reasa la moară și ca musca în lapte.
„Unde dai și unde crapă !
„Na ți-o frântă că ți-am dres-o.

„Vorbă să fie, dă-mi o lulea de
tutun, că bâlciu se face.
„Ai vorbit de te-ai prăpădit.

Muerea

„Si eu a cutare poamă nu sunt,
dar nici fiecare pasăre
nu mă mănâncă.
„Soarele să-mi fie bun, luna să
o mănânce vârcolacii.
„Câinele nu fuge de codru ci de
ciomag.

Bărbatul

„Mi se aprind călcâile de doru-ți.
„Tu mori după mine și eu n'am
habar de tine.
„Lac să fie, broaște sunt.
„Mumă și tată nu gădesc, dar
mueri câte voesc.
„Pe muere toată viața să o porți
în spinare și odată să o lași
jos ea se vaită că a ostenit, po-
vestea ăluia.
„Câte belele, câte bube rele tot
în capul babei mele.
Aceasta zicând îndată undișoara
lui își iea,

Și ca și până acuma pleacă la
 mare cu ea.
 Zicând: așa mi-a fost soarta, geaba
 umblu eu să scap.
 Trebui să trăiască omul cum i-o
 fi scrisă la cap!
 Așa undind totdeauna și vreme
 multă trecând
 Eși iar tiptil Sultanul, și 'ncoace
 'n colo umblând
 Zărind aci pe pescarul iarăși veni
 lângă el,
 Stând, colaighele ! zise : El colai
 se sendaghel *)

Sultanul

Au nu e lesne ?

Pescarul

Lesne, pune viță, bea vin, sau
 Ară, macină, mănâncă.
 Gândește că e floare la ureche.
 Cauți acul în carul cu fân, ade-
 vărat :
 Lesne e a băgà în urechile acului
 când vezi.

*) Dacă e lesne vino și tu.

Sultanul

Nu ne potrivim la vorbă.

Pescarul

Cei ce se potrivesc, lesne se 'm-
prietenesc.

Sultanul

Mi se pare că te cunosc.

Pescarul

Mi se pare, poate, o fi și vom
vedea sunt toate soră cu minciuna.

Sultanul

De nu te cunoșteam nu veneam
la tine.

Pescarul

Fiecare unde cunoaște acolo
trage, adică:
Omul trage la om, și dobitocul
la dobitoc.

Sultanul

Iți sunt prieten.

Pescarul

Prietenul omului este punga cu

banii și sacul cu mălaiul. Po-
vestea ăluia:
Cu rudele să bei și să mănânci,
dar daraveră să n'aibi.

Sultanul

Poate ai gândit că o să-ți cer vre
un pește?

Pescarul

Și pisicii îi place peștele, dar
când trece puntea închide ochii.

Sultanul

Să n'ai grije, nu-mi place.

Pescarul

Pisica unde nu ajunge zice că
pute.

Sultanul

Cum văz, ești sărac.

Pescarul

Bani au și țigani, dar și
Vasului gol toți îi dau cu pi-
ciorul, și
Nu e mai grea boală decât punga
goală.

Sultanul

Eu îți sunt voitor de bine, și
 Imi vorbești una dela răsărit și
 alta dela apus.

Pescarul

Cunosc eu de care poamă mă în-
 graș.
 Deci văzând iarăș Sultanul că ne-
 cunoscut a fost,
 Și că-i vorbea după haine, căci
 eră 'mbrăcat cam prost,
 I se făcu iarăș milă, văzând că
 e tot golan,
 Fără a ști că vizirul nu i-a dat
 măcar un ban.
 Gândeà în sine că poate o fi fost
 ceva dator,
 Ori a întâmpinat alte, ca un sărac
 muncitor.
 Socotind aceste scoase o hârtie
 din sânet,
 Și scriind într'însa zice: na, îți
 dau acest bilet,
 Aici scriu către vizirul ca să-ți
 deà trei mii de lei,
 Aleargă acum îndată și numai de
 cât să-i
 ej.

Dar să nu te văz ș'aldată trențáros
 ca pân'acum,
 Ingrijește de te 'mbracă că nu-ți
 mai dau nici decum.
 El văzând că e Sultanul căzu ia-
 răși la pământ,
 Și i-a fost frică să spue de vizirul
 vr'un cuvânt,
 Ci ducându-se la dânsul să tacă
 a hotărât,
 Să nu-i zică nici o vorbă, de îi
 va dà ori și cât.
 Intră, biletul îi dete, stătu căutând
 smerit,
 Vizirul își știà treaba, că după
 ce l-a citit
 li opri ca și 'nainte iar jumătate
 din ei,
 Și îi dete-adică numai o mie cinci
 sute lei.
 Pescarul cu bucurie banii 'n că-
 ciulă trăgând,
 Incepu să-i mulțumească vorbe
 multe îndrugând,
 Dar când se găteà să iasă, vizirul
 l-a 'ntors din drum,
 Zicând: vezi așa te 'nvață, iar
 nu ca până acum.

O parà chiar să-ți deà omul de
pomană, ești dator
Să o iei cu bucurie și să fi mul-
țumitor.

Cât scrià 'ntâiu să-ți dau ție? El,
una mie de lei.

Vizirul : și cât al doilea? El iar,
două mii de lei.

Așà! Vizirul îi zise, ș'acum trei
mii șease fac,

Un capital cum se cade pentr'un
om care-i sărac.

Na-ți-i pe toți pân' la unul și du-te
cu Dumnezeu

Și nu fi prost, ține minte învățul
ce-ți detei eu.

Luând el banii grămadă și cu mul-
țumiri plecând

I se pare că visează, către casa
lui mergând,

Tot îi pipăia cu mâna, cu ne 'n-
crederi se uita,

Se temea că îi va pierde dacă
se va deștepta.

Ajungând ca 'n sbor acasă și ca
din simțiri eșit,

Ce fac eu nevastă zise, dorm ori
sunt învălmășit?

- Cumpără nevestei roche și smochine la copii,
Zicându-i ea, dar lor haine? el
îi zise: tu nu știi:
„Copilul numai ce mănâncă e
halal, ce îmbracă e haram.
„Lasă-mă în boii mei.
„Așteaptă întâiu să vedem alb în
căpistere.
„Copilului dăi cu palma peste spate
să-i vie minte la cap.
„Muma unde lovește, carnea crește.
„Decât să plâng eu, mai bine să
plângă ei.
„Cui e milă nuiava să nu-și frângă,
mai pe urmă copilul o să-și
plângă. Atâta îți zic:
„Cum îți cântă așa trebuie să joci.
„Ajungă un ciomag la un car de
oale, dar
„Surdului de giaba îi cânti de jale.
„Orbului de geaba îi spui că s'a
făcut ziuă.
După ce pescarul nostru se 'm-
bracă curat de rând,
Iși mai iea și-o chisea bună, ș'un
ciubuc mare, zicând:
„Decât toată vara cioară, mai
bine într'o zi șoim.

„Boerul e tot boer, măcăr d'ar
fi încis cu tei.

„Apa curge, pietrele rămân.

„Când va Dumnezeu cu omul vine
și dracu cu colaci.

„Destul am fost topor de oase.

Zicând d'alde astea pleacă către
mare

Cu ciubucu 'n mână ca în pre-
umblare.

Unde cu Sultanul se tot întâlnește

Ca 'mbrăcat să-l vază, cum îi po-
runcise.

Și, cum să-i vorbească când el
face planul

Tot 'ntr'acea vreme iacă și Sul-
tanul.

El cade'nainte-i, se face jos broască,

Sultanul nu poate acum să-l cu-
noască.

Se uită la dânsul: ce vrei? îl în-
treabă.

Eu sunt, eu pescarul, răspunde
în grabă.

„Lupul pe unde a mâncat mă-
garul tot dă ocol câte odată,

eu sunt acela,

„Dă-mi Doamne ce n'am gândit
să mă mir ce m'a găsit.

„Caprei îi cade coada de râie și
 ea tot în sus o ține.
 Ii zise Sultanul, vezi așa se cade.
 Ai văzut acuma ce bine îți șade?
 Aș vrea să știu numai dacă tu de
 mine
 Ai vr'o mulțumire că ți-am făcut
 bine ?

Pescarul

„Găina bea apă și se uită la Dum-
 nezeu.
 „Sunt gata în foc și în apă să mă
 arunc.
 „Nu sunt vrednic să mulțumesc.
 „A vrut norocul cu mine.

Sultanul

Lasă aste vorbe, s'a isprăvit
 gluma,
 Cer și eu o slujbă dela tine-acuma.
 Tu știi mi se pare ostrovul cutare
 Care un puț are adânc foarte tare,
 Să te duci îndată acuma la dânsul,
 Să te pui la gură-i și să strigi în-
 tr'însul:
 Care e norocul sultanul ce-l are?
 Și eșind la vorba-ți să facă în-
 trebăre,

Tu 'să zici: noroace, m'a trimis
 Sultanul,
 Să-ți pui întrebare de ce-i ești
 dușmanul?
 Ce te-ai pus în pismă și-i tot dai
 avere?

Se roagă prin mine și milă îți cere,
 Să-ți contenești ura de-a-i da bo-
 găție

Că loc nu mai are unde să o ție.
 Pescarul îndată în luntre se puse
 Și drept la ostrovul acela se duse.
 Găsind pe loc puțul și strigând
 într'insul,

Eși o nălucă îndată la dânsul,
 Cu schriptru în mână ca o 'm-
 părateasă,
 In chipu-i frumsețe de cea mai
 aleasă.

Hainele, porfira-i cu totul galante
 Și împodobită numai cu berlante,
 De părea că este o zână cerească,
 Ast-fel nu putea om la ea să pri-
 vească.

Această fantomă, zic, sau nălucire,
 Făcu întrebare c'o dulce zâmbire,
 Zicând: ce e vrerea? pentru ce
 o chiamă?

Pescarul, sărmanul tremurând de
teamă,
Ii zice : noroace m'a trimis Sul-
tanul,
Se roagă prin mine să nu-i fii duș-
manul.
Ce-i tot dai avere că el sărac nu e,
Nici loc nu mai are unde să o
pue.
Fantoma îi zice: du-te dar și-i spune,
Că el dator este mie-a se supune
Și să nu se 'ncerce a-mi da su-
părare
Cu așa cuvinte de îngreșoare,
Că mă pui în pismă încă și mai
tare
Și îi mai dau încă de trei ori cât
are.
Auzind pescarul astfel de cuvinte,
Speriat peste fire, și eșit din minte,
Se 'ntoarce, se pune în luntre și
pleacă,
Altă întrebare fără să mai facă.
Când plutea pe mare îi veni 'n
gândire :
Nu 'ntrebai năluca de-a mea noro-
cire !
Și cât mai în grabă înapoi se în-
toarce,

Merge la puț, strigă ; noroace! no-
roace!
Care e norocul lui Udrea pesca-
rul,
Care pe Sultanul făcù să-i dea
darul?
Iată ese unul negru ca arapul,
C'o tambură 'n mână și sărind
ca țapul.
El cum îl zărește, groază îl apucă,
Se întoarce 'n fugă grăbind să se
ducă.
Iar norocul negru zornăind tam-
bura
Incepu deodată la dânsul cu gura,
Strigându-i : fugi ! du-te ! să nu-ți
văz obrazul,
Că nu mi se stinge nici acum
necazul,
Ți-a slujit sărace ție mititelul,
Că mi se rupsese la tambură telul,
Și-mi pierdui cu dânsa atuncea
eu ceasul,
De-i îndreptam tonul și-i ascultam
glasul,
Dar de n'aveam treabă, cum nu
am cu anii,
Tu de la vizirul tot nu pupai
banii.

Dar îți coc eu turta, nu te las în
 pace,
 Am de furcă încă cu tine, sărace!
 Și fugind pescarul pe mare cu va-
 sul,
 I se părea'n urmă-i că-i aude glasul.
 Săracul de mine! zicându-și în
 șoapte!
 Mult îmi este teamă că-l visez la
 noapte!
 Când gândea aceasta de spaimă,
 sărmanul,
 Și era aproape s'ajungă limanul,
 Ese tot deodată o furtună mare,
 Și-i împinge luntrea înapoi pe
 mare.
 Valuri mari ca munții se pornesc
 cu spume,
 Se noptează cerul, nu mai vede
 lume.
 Luntrea lui ca paiul săltând peste
 valuri
 Când se trăgea 'n mare, când se
 da de maluri.
 Se legăna omul în biata lun-
 triță
 Cum legeni copilul într'o copăiță,

Ba acum sta valul în ea să se
 toarne,
 Ba acum dincoace sta să i-o răs-
 toarne.
 El văzând că este în primejdie
 mare
 Și de mântuire chip de-acuma n'are
 Incepu cu jale peirea să-și plângă,
 Să se tânguiască, mâinile să-și
 frângă,
 Și când el de groază plângea
 spuind multe,
 Iată vine valul mare cât un munte,
 Ii repede luntrea și-o sparge de-o
 stâncă.
 El s'afundă bietul în marea adâncă.
 Inghite la apă, 'ncepe să se umfle
 Incât nu mai poate de loc să ră-
 sufle.
 Pe când el se luptă în apa cea
 rece
 Și s'afla în chinuri gata să se 'nece,
 Te deșteptă 'ndată din aceste vise
 Și gândind la ele întru sine zise:
 „Dracu își bate joc de om la bă-
 trânețe!

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2007